

Brassói Lapok

XL. évfolyam
115 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1934. évi május 26

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (ba!) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcenti méterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK BUKAREST MAGYARJAIT!

A sárközi dohány Írta: Tanódy Endre

Pop Ghița volt miniszter nem helyesli a drákói ítéleteket a kisebbségi újságírók ellen. Tulbuzgalmat lát és egyéni vállalkozásokat fedez fel. Megtalálta azt, amit tizenöt év alatt az egyesült nemzeti irányok elhívtettek az ország minden részében és minden lélekben. Kivétel nélkül, csak fokozati eltérésekkel, mindenki benne volt ebben a magvetésben, amely most már megérett az aratásra.

A „Curentul” című bukaresti lapban hónapok óta hasábként elfoglalt rovat jelenik meg „Népszavazás” elnevezéssel. Kérdésre válaszolnak százával az olvasók. Azt kérdezik tőlük, hogy „ugyebár” a fajromán elem megsemmisítő inferioritásban van a kisebbségekkel szemben? Hogy elképzelhető-e, hogy az ország vezetése a nemzet sorskérdéseinek megválaszolására, ha az irányító osztály nem a többségi nemzet tagjaiból kerül ki? Nem látja-e szükségét annak, hogy sorozatos törvények védjék meg a többségi nemzet értelmiségi osztályát a kisebbségekkel szemben?

A válaszok aztán ennek megfelelően kívánják a kisebbségek félreállítását és egybeket.

Ugyanannak a lapnak a vezérekkei a „holnap nap titkaiban rejlő veszélyekről” írnak, elsodálkozva a nemzet mélysegeiben dolgozó rejtelmes erők végzettségén és nem gondolva arra, hogy ezek a rejtelmes mozgások ugyanazok, a melyeket a körkérdésben, a körválaszban és minden egyéb cikkben ugyanott megindítottak.

Ugyanezen a vonalon kifelé haladva az országból, azt látjuk és olvassuk, hogy Mussolini legfeljebb két évet ad a békének, amelyet a „népek nyugalansága” nem enged megszüldeni. Hogy a népek milyennek volnának, ha nem beszélnek állandóan történelmi elhivatásokról, becsületükről, dicső múltjaikról, és fényes jövőjükről — egyedül a jelenükről nem beszélnek, — arról nem emlékeznek meg a dűce. Arról sem, hogy vannak kormányrendszerek, amelyek kizárólag ezekre a nyugtalanító érzelmekre vannak felépítve, hogy más nyugtalanítóbb gondolatok elűzésére ezek a rendszerek minden eszközzel, hivatalosan és törvényesen elhelyezik ezeket a dinamikus világszemléleteket és ezután ünnepi szónoklatokban ők maguk fedezik fel azok hatásait, nem egészen érthető meglepetéssel.

És csaknem végig egész Európán ugyanazok a politikusok és államférfiak, akik évtizedeket töltöttek pártpolitikában, akik ugyancsak személyesen közreműködtek a pártok vetélkedéseiben és önző harcaiban, amelyekben elveszték országuk valódi érdekeit befelé és kifelé egyaránt — pártjaikat odahagyva — napok múlva diktatúrát állítanak fel, vagy támogatnak, azzal a felfedezéssel indokolva állásfoglalásaikat, hogy a pártokra alapított demokratikus kormányzásban a személyes érdekek elállják a nemzeti érdekek útját.

Ezek az urak is megtalálják azt, amit maguk helyeztek el társadalmi és nemzeti rétegeiben.

A mi megyénkben történt. Sárköz községében, hogy egy ember jól el akarta rejteni a finánc elől a csempészett szüzdohányt. Sokáig kutatott hely után, míg végre felvitte a padlásra. És ekkor ki akarta próbálni, hogy jó lesz-e ez a rejték hely és ellenőrzésképpen elkezdte keresni a dohányt, amit ő maga olyan gondosan elrejtett. Csodák csodájára meg is találta.

Kövezetvám a sajtószabadságra

Ujabb sajtóellenes merénylet, kisebb mértékben a román, sokkal nagyobb mértékben a kisebbségi sajtó ellen

Bukarest, május 25

A bukaresti városvezetés a múlt év végén szabályrendeletet szavaztatott meg, amely bizonyos illetékeket (taxákat) ró ki minden Bukarestbe érkező küldeményre. A főváros urai „kövezetvám” neveztek el ezt a merőben új és nyilvánvalóan alkotmányellenes taxát, amit kivétel nélkül minden csomagra alkalmaznak.

Igy a sajtótermékeket tartalmazó küldeményekre is.

Az önkényes újítás ellen természetesen éles kifogások hangzottak el, ez azonban úgy látszik nem befolyásolta a városi tanácsot, mely nagy buzgalommal látott a pénzbehajtó apparátus megszervezéséhez. Nemrég már ellenőrző hivatal is

létesítettek, melynek „inspektora” az állami adóbehajtó közegekkel látszólag azonos jogokat élvezve, a legnagyobb szigorral őröködni a szabályzat betűszerinti végrehajtása fölött.

Az alkotmányt és minden jogegyenlőséget megsemmisítő rendelet 20 banit szed be így minden román nyelven írt sajtótermék kilogrammjára és 2 lej minden nem román nyelven írt sajtótermék kilogrammjára után.

A bukaresti példán felbuzdulva, most más városok is hasonló taxákkal kísérleteznek. Így ujabbán Nagybánya városa adóztatta meg 2 lejjel a csomagok kilogrammját.

Mondanunk sem kell, hogy ez a törvénytelen és alkotmányellenes megadóz-

tatás mindenütt nagy felháborodást váltott ki, így elsősorban a bukaresti sajtókörökben, ahol

erélyes tiltakozásra készülnek a példátlan rendeletek ellen.

Ránk, kisebbségekre, különösen sérelmes a városi uraknak ez az önkényeskedése, mert noha rendes adófizetői és állampolgárai vagyunk az országnak, nyelvünket mégis idegennek, „strein”-nek nyilvánítják s ezen a címen

tízszerezsen adóztatnak meg bennünket.

Ugy tudjuk, hogy a kisebbségi képviselők az ülésszak megnyitása után parlamenten uton fognak a belügyminisztertől felvilágosítást kérni ezekre a új közterhekre vonatkozólag.

Maniu váratlanul Bukarestbe érkezett

A volt pártelnök nem fogja engedni, hogy a vezetőség az erdélyi „rendbontókkal” szemben kenyértörésre vigye a dolgot — Déván dől el, hogy harc lesz-e, vagy béke

Bukarest, május 25

A belpolitikai életnek újból szenzációja van:

Maniu Gyula csütörtökön reggel váratlanul Bukarestbe érkezett.

Az állomáson a volt miniszterelnököt legbizalmasabb környezetéhez tartozó hívei fogadták, akikkel az Athenée Palace-ba hajtatott. A szállodában rövid tanácskozás következett, mely után

Maniu Madgearut, a nemzeti-parasztpárt főtitkárát fogadta.

Közelebbi részleteket nem lehetett meg-

tudni erről a bizalmas megbeszélésről, Maniu táborában azonban biztosra veszik, hogy

a párt volt elnöke semmilyen körülmények között nem fogja engedni, hogy a pártvezetőség Bocuval és a többi erdélyi „rendbontókkal” szemben kenyértörésre vigye a dolgot.

Ebben az értelemben fog beszélni Maniu Mihalacheval is, aki még néhány nappal ezelőtt a legerélyesebb retorziókat helyezte kilátásba. Valószínűnek látszik, hogy Mihalache—Maniu—Vajda

döntő tanácskozása Déván fog megtörténni, a hunyadmegyei párttagozat kongresszusa alkalmával, melyet május 29-ére hívtak össze.

Mihalache szombaton Câmpulungba utazik. Ő fog elnökölni vasárnap a nemzeti-parasztpárt muscel-megyei kongresszusán. Onnan Dévára megy, ahol — a beavatottak szerint — jelentős politikai nyilatkozatokat szándékozik tenni egy a párt belső helyzetéről, mint a legutóbbi hazai és nemzetközi eseményekről.

— Ez nem jó hely, — gondolta a sárközi ember — itt meg lehet találni a dohányt.

Levitte tehát a pincébe és újra keresni kezdte. Miután rövidesen itt is ráakadt és ezt a helyet sem találta megfelelőnek, elrejtette a sütőkemencében.

— Ördöge van ennek a dohánynak — káromkodta el magát, mikor itt is rátalált, begyújtott a fűtőbe és elégette, mert az olyan dohány volt, amit nem lehetett jó helyre eldugni.

Mi úgy tudtuk a megyénkben, hogy ez a sárközi ember legendás mintaképe az értelmetlenségnek — (mi ezt másképp fejeztük ki), de most úgy kell látnunk, hogy ez az ember évtizedekkel megelőzte korát és megelőzte a mai közélet élre került bel- és külpolitikáit. Ez az ember rájött arra, hogy önmagunkat nem ejthetjük tévedésbe és hogy a dohányt nem rejthetjük el önmagunk elől. Soha együgyűségben nagyobb bölcsesség nem vonult meg, mint ennek az anekdotának a tanulságában.

Egyetlen napnak az országos és világpolitikája megmutatja, hogy soha önként és ösztönösen nem indul el egyetlen gondolat sem a néptömegekből, amely csak egy fodorot is vehetne az élet felszínén, de mindenütt és mindig a nagysajtó és a nagypolitika helyezi el és tartja ében a háborúságok csempészárúját, miközben halálra utazzák magukat békeakcióikban és berekednek a népek és osztályok megértésének hirdetésében.

Csak az eredmény és a végkövetkeztetés olyan jóra, mint a sárközi emberé. Az újra és újra felfedezett izgalmak és nyugtalanságok lebirására parancsuralom és szabadságfosztás jön, a külső ellenség ellen fegyverkezés. Csak benyújtani nem akarnak a sütőkemencébe, hogy elégessék az elrejtett dohányt.

Mert ha van valami, amiért ezt a kort „fordulónak” elnevezni lehet, akkor ez az a fordulat és újítás az, hogy a dohány elrejtéttelenné vált. Ma mindenki tud mindent, vagy előbb-utóbb megtud min-

dent. És a felébresztett tudatokat nem lehet ismét elaltatni.

A Metternichnek jobban értettek a reakcióhoz, mint mai utódaik. Ők tisztában voltak vele, hogy a népeket csak tudtukon kívül lehet szabadságaiktól tartósan eltiltani. Nincsen az a ravasz szölam és beállítás, amellyel hosszabb időn át a tömegek hozzájárulását a parancsuralomhoz megnyerni lehetne. Nyíltan elhelyezni a szüzdohányt és megkepedni, mikor megtalálják ott, ahová elhelyezték. Az okos francia mondás, hogy nem jó meglepetést készíteni az asszonyoknak, mert a végén magunk lepődünk meg és nem mindig kellemesen, — erre a játékra is áll.

Tekintély és agitáció, összeférhetetlenek, és mikor az agitáció állandó a gyengék ellen, akkor nem lehet tekintélyt gyakorolni az erősekkel szemben, holott tekintélyre éppen ellenük volna szükség.

Ne keressék a dohányt, politikus uraim! Mi már megtaláltuk.

Tessék kívágni és eltenni!

12. sz. SZELVÉNY

a B. L. májusi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab májusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 májusi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedésként a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetést az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Temesvár városa nemzeti alapon pártolja a színészetet

Temesvár, május 25

A belügyminisztérium jóváhagyta a város felterjesztett költségvetését. Ebben a költségvetésben „az állandó temesvári színház javára” 2 millió lej szerepel. Ettől a két milliótól függetlenül még 300 ezer lej vettek fel a költségvetésbe „színészet-pártolás” címén. Már a költségvetés összeállításánál feltehetően kellett ennek a két tételnek az egymástól való elkülönítése. Most aztán kiderült, hogy mi volt a cél.

A felvett kétféle lejre egy román társulat pályázik s valószínű, hogy nem is hiába. Állandó román színháza lesz tehát Temesvár városának, noha a lakosság javarésze éppen nem román, hanem magyar és sváb. Igaz, kapnak valamit a magyar és német színházak is, 50—50 ezer lej, de ezt már a második tételből, a 300 ezer lejből. Az innen megmaradt 200 ezer lej újra csak román társulatoknak szavazták meg: 50 ezret a román drámai társulatnak és 150 ezret az operának. Az állandó román színház létesítésével azonban ennek a két időszakos román színháznak a létjogosultsága megszűnik, tagjai valószínűleg az állandó színház társulatába olvadnak be s így — ez csak természetes — a részükre előirányzott összegeket is ez a most alakuló állandó társulat kapja.

A terv kétségtelenül ravasz volt. Be is vált. Annyiban vált be, hogy a 2 millió 200 ezer lejből el lehet indítani a temesvári állandó román színházat. Fenn tartani azonban nem lehet, ez is kétségtelen. Attól tartunk, hogy a fenntartási költségeket újra csak a város magyar és sváb polgárságának kell majd kiizadni.

A szerb komitácik elégedetlenek a magyar bírók ítéletével

Halállal fenyegetik a pokol-
gépes Premecz Edét

Pécs, május 25

A Kaposvári törvényszék nemrégiben 10 évi fegyházra ítélte Premecz Ede horvát politikai menekültet, aki pokolgépet küldött az egyik szerb politikus címére, a pokolgép azonban már Kaproncán felrobbant, egy embert megölt és többet súlyosan megsebesített. A pécsi tábla Premecz ügyének másodfokon való tárgyalását péntekre tűzte ki. Most aztán, a tárgyalás előtti napokban a tábla elnöke több fenyegető levelet kapott. A levél névtelen írói kijelentik, hogy a szerbiai dobvoljac szervezet tagjai elégedetlenek a magyar bíróság ítéletével s úgy határoztak, hogy Premecz mindenképpen elteszik láb alól.

A komitácik komolyan veszik ígéretüket, amit mutat az is, hogy szerda éjszaka öt felfegyverzett ember a magyar-szerb határon fekvő Zákány községben valószínűleg sorozott adott Premecz feleségének ablakaira. Szerencsére a golyók senkit sem találtak, csak az ablaktáblákat zúzták be. A csendőrök a merénylők közül négyet elfogtak: valamennyien a határmenti szerb falvakból szöktek át a magyar területen fekvő Zákányba. A pécsi tábla elnöke elhatározta, hogy a tárgyalás idejére szigorú óvintézkedéseket foganatosít.

Az Universul újabb súlyos vádjai Dumitrescu volt csendőr- ségi főparancsnok ellen

Modern lámpaernyők, csillárok és parkett-tisztítók
a csendőrlaktanyák számára

Bukarest, május 25

Az Universul ma újabb leleplezéseket közöl Dumitrescu Constantin volt csendőrségi főparancsnok működéséről. Leltárszerűen kimutatja, hogy a titokzatos nyolcvan vasúti teherkocsiban milyen holmikat szállítottak Dumitrescu tábornok dorobantu-i birtokára.

Az Universul szerint ezeket a holmikat abból a 14 millió lejes alpból vásárolták, melyet a csendőrségi laktanyák renoválási költségeinek fedezése címén a belügyminisztérium utalt át a csendőrfőparancsnoksághoz.

Hogy Dumitrescu tábornok ezt a hatalmas összeget mennyire nem a rendeltetésnek megfelelően költötte el, az többek között abból is kitűnik, hogy nem kevesebb mint 136 modern lámpaernyőt, 24 csempékátyhát, 12 csillárt, és 10.566 parkett-tisztító drótot vásárolt, mind olyan dolgokat, amelyek a csendőrségi laktanyáknak egyáltalán nincs szükségük.

80 vasúti teherkocsit tömött meg ilyen luxus-holmikkal a volt főparancsnok s azokat mind birtokára szállíttatta, ahol — az Universul szerint — egy elegáns kasszinót is berendezett.

Ujabb véres harcok a sztrájkolók és a katonaság között Amerikában

Washington, május 25.

Az amerikai sztrájkmozgalmak egyre veszedelmesebb méreteket öltenek.

Az Ohio állambeli Toledóban ultimátumban szólították fel a kormányzót, hogy távolítsa el a sztrájk törőket. Amikor a kormányzó megtagadta a sztrájkolók kívánságának teljesítését,

hatezer sztrájkoló megostromolt egy gyártelepet és 1500 sztrájk törőt fogságba ejtettek és bezártak a gyártelepen.

A rendőrség könny- és gázbombákkal vonult a sztrájkolók ellen, akik erre égő fállyakat dobáltak a gyár tetejére, úgyhogy a tüzoltók csak a legnagyobb erőfeszítés árán tudták megakadályozni a hatalmas gyártelep leégését.

Amikor a rendőrség tehetetlennek bizonyult,

15 század nemzetőrt vonultattak ki a sztrájkolók ellen.

Mindkét oldalon heves tüzelés indult meg, amíg végül a nemzetőröknek sikerült visszafoglalni a gyártelepet. A harcoknak

30 súlyos sebesültje van, akiknek nagy része a halállal vívódik.

Minneapolisban is kiújultak ismét a harcok. A sztrájkoló sztrájk törők megütköztek a rendőrséggel. Az összeütközésnek itt is igen sok súlyos sebesültje van.

Harmadszor is Masarykot választották a Csehszlovák köztársaság elnökévé

A kommunisták jelöltje 38
szavazatot kapott

Prága, május 25

A képviselőház és a szenátus együttes ülése ma választotta meg harmadszor Masaryk Tamást, a csehszlovák köztársaság elnökévé.

A választáson 438 választásra jogosult közül 420-an jelentek meg, akik közül 329-en szavaztak Masarykra, 38-an a kommunista Gottwaldra, míg 53 szavazólapot üresen adtak le.

Az eredmény kihirdetése után a csehszlovák pártok viharosan eltefték Masarykot, a kommunisták pedig a proletáriumot és a Szovjetet.

Masaryk mellett szavaztak a csehszlovák pártok és magyar szociáldemokraták, ellene vagy üres szavazólapokkal szavaztak: a Nemzeti Liga, a Szlovák-párt, a Magyar Párt, és a kommunisták.

Masaryk megválasztását kétszer 21 ágyulóvéssel adták tudtára Prágának.

Amikor a csendőrmester föltétlenül eredményt akar

Hónapokig ült ártatlanul vizsgálati fogságban egy gazda és családja azért, mert a csendőrmester biztos akart lenni a dolgában

Tisztázódott a gyújtogatás és gyilkossági kísérlet ügye, amely
egy évig tartotta izgalomban Belényes lakosságát

Nagyvárad, május 25.

A nagyváradai törvényszék csütörtökön délután egy olyan gyújtogatás és gyilkossági kísérlet ügyét tárgyalta, amely több mint egy évig tartotta izgalomban Belényes lakosságát.

A múlt év elején, egy sötét éjszaka, ismeretlen tettes felgyújtotta Bálint Teodozie belényesi asszony házat. A gyújtogatás akkora szakértelemmel és olyan eredményesen történt, hogy a ház percek alatt lángba borult s lakója, Bálint Teodozie is szinte a lángok között pusztult. A csendőrség nyomozott, de eredménytelenül: a tetteseknek nem tudott nyomára akadni.

Két héttel később aztán, egy újabb sötét éjszaka, olyasmi történt, ami a csendőrséget „nyomra” vezette. Az „ismeretlen tettes” ismét jelentkezett s bebizonyította hogy valóban Bálint Teodozie asszony életére tör. Az éjszaka sötétségéből lőtt rá és el is találta. Bálint Teodozie súlyos sebet szenvedett, sokáig nyomta az ágyát. Ezután a gyilkossági kísérlet után

aztán a csendőrség még erősebben fogott a nyomozáshoz s néhány nap múlva letartóztatta az asszony mostohaapját, Deres Vasile. Deres Vasilenek volt oka a gyilkossági kísérletre: nem rajongott a mostohaanyjáért, viszont erősen vágyott a vagyonra, amit az asszony halála után örökölt volna. A csendőrség azonban most már nem is elégedett meg egy gyanúsítottal, hanem zavaros feltevések és vallomások alapján letartóztatta Sima Mihály gazdát és feleségét, sőt még a gyermekeit is. Ennek a letartóztatás-sorozatnak mindössze anynyi „indoklása” volt, hogy Sima Mihály annak idején szerelmi viszonyt folytatott Bálint Teodozie asszonnyal.

Azóta az összes vádlottak vizsgálati fogságban ültek s az igaztalanul gyanúsított család csak most, a rendkívül érdekes törvényszéki tárgyalás során tisztázódott a súlyos vád alól. A bíróság nemcsak Deres Vasile falusi ismerőseit hallgatta ki tanuként, hanem rabtársait is. Deres Vasile ugyanis fogsága alatt rabtár-

Magyon sok szer van aranyér ellen.

A helyes megválasztás igen nehéz, holott az eredmény szempontjából ez a legfontosabb. Az orvosok különösen jónak tartják a „Goedecke“-féle

ANUSOL ARANYÉRKUPOKAT,

amelyek nemcsak gyorsan enyhítik a fájdalmasakat, hanem a betegséget és annak okait is megszüntetik. Az Anusol nem tartalmaz ártalmas anyagokat, alkalmazása kényelmes, nem költséges és nem zavarja a foglalkozást. Kapható gyógyszerárakban.

sainak többiben elbeszélte, hogy úgy a gyújtogatást, mint a gyilkossági kísérletet egyedül követte el, mert meguntta már a szegénységet s örökölni akart mostohaanyja után. Sima Mihály és családja ellen nem merült fel semmi bizonyíték s Deres Vasile maga is azt állítja, hogy teljesen egyedül követte el úgy a gyújtogatást, mint a gyilkossági kísérletet.

A bíróság az elhangzott tanuvallomások alapján Deres Vasile két évi börtönrre ítélte, a többi vádlottat pedig felmentette, miután Sima Mihály és családja ellen nem merült fel semmi bizonyíték s Deres Vasile maga is azt állítja, hogy teljesen egyedül követte el úgy a gyújtogatást, mint a gyilkossági kísérletet.

Az ítélet után most már csak az a kérdés, hogy milyen elégtételt kap Sima Mihály és családja a meghurcoltatásért és a hosszú vizsgálati fogságért, amelyet azért kellett elviselnie, mert a csendőrmester biztos akart lenni a dolgában: hadd válogathasson a bíróság a vádlottak közül.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltevése, hát- és derékfájás ellen a természet adta, „Ferenc József” keserűviz, kisebb adagokban elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések esetében — túltáplált, vérbő egyéneknek is — gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat.

A Lenin- és csillagrend arisztokratái Orosz- országban

Páris, május 25.

A Journal jelentése szerint a Szovjet új arisztokráciát készül felállítani. Megalapítja a Lenin- és a csillagrendet, melynek tagjai egészen kivételes helyzetet élveznek az országban. Kedvezményes lakást, élelmet, sőt földbirtokot is kapnak, vasutakon és villamosokon ingyen utaznak.

A minisztertanács megállapította a tör- vényjavaslatok tárgya- lási sorrendjét

Bukarest, május 25.

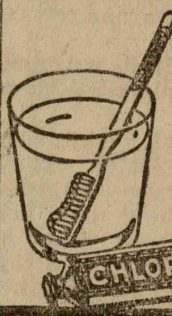
Ma délelőtt a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen megállapították a parlament elé kerülő törvényjavaslatok sorrendjét.

Az eredeti programtól eltérően a kormány péntek este utazik Csernovichba. A tartományi értekezletet szombat délelőttre hívták össze.

Szép fehér
fogak?Ez a legszebb természetes
ékesége az
embernek

A Chlorodont megőrzi a fogak szépségét és egészségét. Ha reggel és este használja, a Chlorodont fogkrém vakító fehérre teszi a fogakat, anélkül hogy az értékes fogzománcot megtámadná.

Chlorodont

a legolcsóbb
minőség-
fogkrém

VILÁGPOLITIKA

A szófiái Dávid és a párisi Góliát

Irta: Halász Sándor

Nem olyan egyszerű, vagy legalábbis nem lehet olyan egyszerű az a katonai puccs, amely a pillanatban Bulgáriában folyik és amelyről a sajtóirodák megnyugtató jelentéseket adnak ki. Mindenhol e széles világon minden előfeltétele megvan annak, hogy az apatikus tömegek sorsukba beletörődjenek és eltűrjék, hogy velük az élre kapaszkodott kisebbségi erőhatalom azt tegye, amit éppen tenni akar, csak éppen Bulgáriában nem megy, hogy a tömegek akarata ellenére történjen valami. Egy ország, amelyben nincsen nagybirtokos és nagytőkés osztály, nem termelheti ki a nagybirtokos és a töke árnyékába meghúzódó politikai fullajtárakat kasztját, amely minden pillanatban készen áll arra, hogy urát kiszolgálja. A kisebbségi politikai erőhatalomnak ahhoz, hogy az élre kerüljön, valahová támaszkodnia kell és ott, ahol nincs nagytőke és nincs születési előjog sáncái mögé húzódott arisztokrácia, ilyen kisebbségi erőhatalom parancsuralmat nem teremthet.

Bulgáriában valóban nincsenek diktatúrákat fűző gazdasági erőforrások és így elméletileg elképzelhetetlen, hogy tíz-husz ember — még ha katonai is — a „katonaságra” támaszkodva, amelyről ebben az országban komolyan beszélni szintén nem lehet, fasiszta kormányt alakítson, országot uraljon és trónt döntson. Ilyen viccet Szófiában még viccből sem lehet csinálni. A szabad kisparszt osztályt megtörni a diktatúráknak sehol sem sikerül. A tízen-tíz éves orosz szovjet sincs még készen a kisparsztok ellentálló tömegeivel és mivel Bulgária nem áll egyébből, mint erősen kisparsztú tömegekből és mivel Bulgáriában ezek a törpe- és középbirtokosok adják az ország erejének kilencven százalékát, igazán nem lehet arról beszélni, hogy a „forradalom” három nap alatt új világot teremtetett, vagy legalábbis a saját világát megteremtette.

Annyi mindenesetre tagadhatatlan, hogy ebben az utolsó negyedórán Bulgáriában is történni kell valaminek. A történetés méghazgátat az ország valóban kihordotta már. 1914 óta eleget éret a helyzet ahhoz, hogy az új formát immár világra szülje, de nagyon kétséges, hogy az újszülött az lesz és olyan lesz, mint ami és mint amilyennek a pénz és a terroron élő nemzetközi sajtóirodák festeni merik.

A helyzet — nem is annyira a helyzet, csak legfeljebb a pillanat — Bulgáriában azt mutatja, hogy néhány katonai és bankember az élre került és Boris király e katonák és bankemberek foglya. Boris csak azért fogoly, mert nem ölték meg és nem ölték meg azért, mert Boris a sorsdöntő pillanatban aláírta a kinevezést és eltörölte a parlamentáris muson nyugvó alkotmányt, hogy helyébe fasiszta tanácsadó szövetet teremtsen. Nem állott ellent, tehát nem lehetett csak kalitkába zárni. Abból azonban, hogy az értelmes és politikus Musanoff helyét ebben az új alakulatban Georgieff ezredes foglalta el, a kivel már találkozunk az utolsó évtized során, akkor, amikor a tömegek Stambulinszkijét a nemzetközi érdekek Zankoffja váltotta fel, azt a következtetést kell levonni, hogy ez alkalommal is nem a nemzeti követelmények kisebbségi pártnyalata került Szófiában az élre, hanem a nemzetközi érdekek politikai kalandora.

Musanoff nem írta alá a Balkán-paktumot és mert nem írta alá, sorsára és politikai hatalmára az európai diplomácia már akkor ítélteletet mondott. A politikai diplomácia zárt ajtóit mögött már akkor nyitott titok volt, hogy Musanoffnak és rendszerének menni kell. Utóvégre Európával nem lehet packázni és ez alkalommal a francia-Európának volt szüksége arra, hogy a Balkán-paktum összefogja a balkáni népeket, nehogy azok szertétöredezve, részben olasz, részben német érdeklőséget váltsanak. Musanoff ellentállt Herriotnak, Gömbösnak, Titulescunak, a török külügyminiszternek, mintadokknak a politikusoknak, akik ellentálltak a kis Szófiába és ott magyarázták, hogy miért és hogyan, meddig és mikor. Ellentállt, mert tisztában volt azzal, hogy sem a kormánya, sem a király hatalma, sem a gazdasági föjtogatás ereje ebben az országban nem urak, azzal a tömegszenvetéllyel és tömeg-elkeseredéssel szemben, amelyet a macedóniai kérdés jelent.

E tanácskozások során Musanoff valószínűleg egész érthetően feltárta a helyzetet és rámutatott arra, hogy a bulgár népnek nincs mit vesztenie. Az európai hatalmak három győztes állama között feltrancsították Macedóniáját és ezt az országrészt nem kapja vissza akkor sem, ha aláírja és betartja a Balkán-paktumot. Miért írja hát alá?

És minden bizonyos Musanoff, éppen most bevezetett európai utazásai során, mindenhol újra elmondotta, hogy nem áll sem a francia érdekeket szolgáló Balkán-paktum és sem az orosz érdekeket szolgáló fasiszta blokk mellé

addig, amíg pozitívumokat, kenyeret és területet népének hazavinni nem tud.

Ezt az érvelést a diplomácia valószínűleg meg is érte, csak éppen nem hallgatta meg. Utóvégre szegényteljes és neveléses egy maroknyi és körülzárt kis nemzeti állammal „kukoricázni”. Hónapok óta húzódik ez a játék és szócata és a játék, a szócata eddig is megálázó volt a nyugati nagyhatalmakra, amelyek nincsenek hozzászokva ahhoz, hogy kis nemzeti államok akarataikkal szemben így ellentálljanak.

A titkos diplomácia most már cselekvést határozott és megvette azt a néhány katonatisztet, aki vállalkozott és azt a néhány bankembert, aki a stafázst szolgáltatja és ime, most Bulgáriában katonai diktatúra van.

A kormány készen áll és Bataloff, az ország párisi követe, már utban is van hazafelé, hogy átvegye a külügyminiszteri tárcát és hozza az új külpolitikai irányvonalat, amelyben már mi akadályunk sem lesz annak, hogy Macedónia nélkül

Tizenhét gramm veronállal megmérgezte magát a romániai férfiszépségverseny egyik jelöltje, mert lemaradt a különös versenyben

Brassó, május 25.

A brassói Kapu-utcában furcsa leletre bukkant csüörtörőkön a kora hajnali órákban az egyik bérkocsis. Egy fiatalember feküdt az utstelen eszméletlen állapotban. A kocsis a fiatalembert beszállította a Marzescu-kórházba, ahol az orvosok megállapították, hogy nagymennyiségű veronállal megmérgezte magát.

Ibolykának magyarul

A fiatalember zsebében noteszt találtak, amelynek minden lapja kuszan, idegesen tele van írva. Ezek a bucsulevelek. Egyet szüleinek, egyet nagynénjének és nagybátyjának írt román nyelven, harmadikat pedig egy Ibolyka nevű leánynak magyarul.

A szülőkhöz írt románnyelvű terjedelmes bucsulevél tökéletesen rávilágít azokra az okokra, amelyek öngyilkosságra késztették a szerencsétlen diákot.

Schenkel Nelu pár nappal ezelőtt olvasta a „Realitatea, Ilustrata” című román folyóirat hirdetését, amely szerint az illusztrált lap

férfi és női szépségversenyt rendez. A szépségverseny nyertesei alkalmazást találnak — a hirdetés szerint — a bukaresti Carabus-színházban, egy csapásra sztárok lesznek és nyitra áll előtűk az ut a világhír felé.

Az ábrándozó természetű diák fantáziáját — valósággal elragadta ez a hirdetés. Tudta magáról, hogy csinos külsejű, jó megjelenésű s széparcú fiú, elhatározta, tehát, hogy részt vesz a szépségversenyben. Ehhez azonban pénz kellett, hogy leutazhassék Bukarestbe.

Édesapja pénztárából elloptott 4 ezer lejt s ezzel nyomtalanul eltűnt hazulról.

A szépségverseny — oh, borzalom! — bebizonyította, hogy nem Schenkel Nelu a legszebb fiatalember Romániában. Az álom, amely körül az utóbbi napokban a fiú élete forgott, keserű csalódásba zuhant. És csalódása közepette kinézni kezdte a büntudat is: a szüleitől elloptott 4000 lej. Hogyan térjen most vissza édesapja házához? Egyre inkább marcangolták ezek a lelkiismeretfurdalások Bukarestben még volt annyi lelki ereje, hogy maradék pénzével hazainduljon.

De az utazás csak Brassóig tartott. Nem volt lelkiereje tovább menni.

Nyolcszáz lejjel érkezett meg ide szerdán, azonban az öngyilkosság után egyetlen banit sem találtak zsebében.

HIRES EMBER AKARTAM LENNI, LOPTAM TÖLETEK...

„Hires ember akartam lenni — írja románul szüleinek a diák — s ezzel megoldódott volna életem is, de ez nem sikerült. Loptam töletek négyezer lejt, hogyan térjek én most vissza hozzátok?”

A másik levél nagynénjének és nagybátyjának szól. Arra kéri őket, hogy Csermátonban temessék el nagyszülei mellé.

A harmadik bucsulevél magyarul

FLOREAL arckrém a legtekélyesebb arc- és bőrápolószer.

No. 1. Nappali használatra, puder alá

No. 2. Éjjeli használatra: szeptő, pattanás és májfoltok ellen.

1 tévely ára 40 lej. — Vezérképviselő: Drogueria „Centrala”, Oradea.

kül és a status quo mellett, az ország egyrészt Jugoszláviával barátkozzék, másrészt a Balkán-paktum diktandójának engedelmeskedjék.

Ez a francia stratégiai terv, amelynek az olasz kormányzati forma csak azért kellett, hogy a puccsnak „eszméletlen tartalma” is legyen. Ezt ismerjük már, de nem ismerjük annak az ellentállásnak stratégiáját, ahol Kondoff, a macedóniai komité elnöke a — „kapitány”.

A tegnapi puccs előtt sem volt abszolút ur sem a cár, sem a kormány. Az ő idejükben is az történt, amit Kondoff George, a macedóniai komité elnöke akart és kívánt, mert Bulgáriában minden uralkodó és minden kormány csak

addig élt és addig uralkodott, amíg a tömegek re támaszkodó macedóniai komité erre engedelmet adott.

Erre a mai urátomásvételre nem Kondoff adta az engedelmet, nem ez a kis halk szava és csavaros eszű szófiái ügyvéd, hanem a nagy Franciaország nagy külügyminisztere. És mert Barthou adta a parancsot, az csak Európában hatalmi szó, de Bulgáriában semmis.

Érdekes és izgalmas fejezete lesz a mai, amugy is izgalmas politikának, amikor Bulgária Dávidja leparittyázza Franciaország Góliátját!

Az első orvosi segély után a fiatalember zsebében levő iratokból próbálták megállapítani személyazonosságát. Eszerint az öngyilkos fiatalember Schenkel Nelu, a marosvásárhelyi kereskedelmi iskola 19 éves növendéke. Bucsuleveleinek aláírása szerint hirlapíró is, Schenkel Oktávián baróti gyógyszerész fia. Brassóba jött, hogy itt próbáljon megszabadulni az élet-től.

van írva egy Ibolyka nevű leányhoz, akiknek személye ebben a pillanatban még ismeretlen. Így hangzik:

„Drága Ibi, nagy nehezen válok el az élettől, nagyon szeretlek, sohasem hitél nekem, csak kacagtál. Remélem, hogy egy pár könnyet is ejtessz a két szép szemedből. Kérlek, ne felejsd el engem, Nelu, aki szeretett Téged nagyon kis angyalkám. Szeressz kicsi Ibolykám, ne felejsd el engem, a kicsi rossz

Nelu. Utoljára csókol a te Nelu. Légy az anyám mellett, ameddig elfelejt engem és ketten imádkozzatok egy rossz és boldogtalan életért, Nelu”.

A kórházban eszméletlenül fekszik Schenkel Nelu. Dr. Arion János főorvos és dr. Szabó Zoltán kezelőorvos mindent elkövetnek, hogy megmentsek az életnek.

Az orvosok véleménye szerint mintegy 17 gram veronállal mérgezte meg magát a fiatalember s állapota reménytelen.

Elegánsan felöltözve, frissen borotválkozva és nyíratkozva, kezén fehér kesztyűvel indult el a halálba Schenkel Nelu, aki a legszebb romániai férfi dicsőségére pályázott.

Nem a legokosabb, a legbátrabb, vagy a legerősebb, a „legszebb” szeretett volna lenni.

Elferdült életek, elferdült ambíciók, mai fiatalság...

A megdöbbentő öngyilkosságról értesítették az édesapját is, Schenkel Oktávián baróti gyógyszerész.

Kovács György

Japán repülők bombákat dobtak le orosz területen

A támadásnak állítólag ezer halonja van

Páris, május 25

Az Echo de Paris eddig megerősítetlen jelentése szerint, japán repülők orosz területen bombákat dobtak le.

A repülő támadásnak állítólag több mint ezer halottja van.

A Dimineata Seletzky azonnali kihallgatását követeli

Egy pillanatig sem szabad halogatni ezt a vallomást

Bukarest, május 25

A Dimineata cikket ír ezzel a címmel a Skoda-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság ama határozatával kapcsolatban, hogy a vallomásra jelentkező Seletzky kihallgatását elhalasztja addig, amíg a bizottság tagjai áttanulmányozzák a szükséges aktákat. A lap különösnek találja a bizottság álláspontját s az a véleménye, hogy Seletzkyt, aki „minden titoknak birtokában van” azonnal ki kellett volna hallgatni, annál is inkább, mivel így

elejét vehette volna azoknak a híreszteléseknek, melyek különböző neveket hoznak forgalomba. Többek között arról is beszélnek, hogy egy bizottsági tag állítólag azzal fenyegetőzött, hogy ő fogja majd mindazokat elmondani, a miket Seletzky a vizsgálóbizottság határozata folytán nem mondhat el.

— Seletzkyt azonnal ki kell hallgatni — írja a Dimineata. Vallomását pedig gyorsírók jegyezzék le. Semmilyen halasztás nem engedhető meg ebben az ügyben, mely olyan nagy viharokat ka-

vart fel s melynek tisztázása céljából miniszterek tettek külföldi utakat. A közvélemény ellenkező esetben jogosan tételezheti fel, hogy fontos személyiségek vannak az ügyben kompromittálva s az ő megmentésükért történnek ezek a hazavonak.

Kinai földcsuszamlás, amely 12 falut temetett el

Hong-kong, május 25

A kínai Lok-csang városka közelében hatalmas földcsuszamlás történt, amely 12 kis kínai falut temetett el. A magas hegy oldaláról lecsuszó földtömeg eltorlaszolt egy nagyobb folyót is. Az eltorlaszolt folyó vize kiáradt s nagy területen elöntötte a vidéket, romboló árvízkatasztrófával is nagyobbítva a szerencsétlenséget, amit a földcsuszamlás okozott.

Az eltemetett falvak romjai alól eddig 250 halottat szedtek ki.

A kormány mentőcsapatokat küldött ki a szerencsétlenség színhelyére.

Tomcsa Sándor:

PESTI NAPOK...

DIKTÁLOM A DIVATOT

Budapest, május 24.

Igy, ahogy tetszik olvasni: diktálom a divatot, divatot csinállok, utat török a divat terén, új divatot kezdek, vagy amit akarnak. Es mindezt az én szegényes, kezdetleges eszközeimmel, ismeretlenül, mintegy elhagyatottan. Szembeszállva ősi tradíciókkal, sőt egy bizonyos fokig azzal a merev illemmel is, melyet nem lehet hajtogatni, formálni, csak vagy megkerülni, vagy áttörni. Erre minden alapom az ésszerűség volt, a harminckett fokos hőség és az, hogy a lapok bizonytalanul bár, de pedzetek a dolgot. A siker feltétele: eltalálni a hangulatot és megmondani, vagy megtenni azt, amit a tömeg nem mer, amire lusta, vagy egyáltalán eszébe sem jut.

Szin: egy jobb étterem, vagy ahogy erre mondják: az elegáns közönség találkozó helye. Mintha bizony, ha az ember két napig nem eszik, nem jóllakni akarna, hanem elegánsnak látszani.

En aznap délelőtt körülbelül husz pesti kilométer tettem meg, nemigen válogattam tehát az éttermekben, hanem bezuhanam ebbe, melyben elegáns közönség inkább találkozik, mint ebédel.

Az étterem, bár tele volt, öt frakkos ur beható tanácskozása után sikerült asztalhoz jutnom. Ezt úgy hozták tudomásomra, mintha egy békeokmány aláírására kérték volna fel. Ez a szertartás már tudtam, mit jelent, de nagyon éhes voltam.

Mindenesetre szétnéztem.

Kissé sajnálattal állapítottam meg, hogy pálmák alatt ülök. Mert a palma természetes, sőt szükségszerű jelenség lehet a trópusi vidéken, de egy pesti étteremben, tudjuk, nincs más célja, minthogy érthetővé tegye a főpincér egyoldalú nagyzási mániáját. Azért — ha már így van — úgy próbáltam ülni, mint aki kevesli a pálmákat. Időközben megszólalt egy rejtett jazz is, de megdöbbenésemet gondosan elrejtettem, mert a békekonferenciák három tagja, aggódva leste még a szemem rebbetését is. Ezért olyan irányba rebbentem, hogy paradiocsom-levest óhajtok, egész egyszerű galuskákkal, melyet úgy értettem, hogy nem fontos miszerint a galuskákon miniatűr festmények, vagy netán rubint-berakások legyenek. Egész egyszerű galuskákat óhajtok, olyanokat, melyeket az ember megrág, lenyel, stb. Ez, láttam, kissé különösen hangzott e környezetben, a pálmák alatt, a jazz hangjai mellett. Hogy enni jöttem ide és nem elegánsan találkozni. A pincér azonban ezt tudomásul vette és úgy távozott asztalomtól, mint — teszem azt — Mussolinittól.

Tölem jobbra három ur ült egy hölggyel. Lengyelül beszéltek, sikerült is megtudnom, hogy egy delegáció tagjai és átutazóban vannak, különleges megbízással, nyugat felé. A hölgy is átutazóban volt, de csak a három urnál. Mindenesetre ki kellett nyissák a titkos alapot: A hölgy rákot evett és jeges pezsgőt ivott hozzá. Ennek finanszírozására egy kisebb lengyel község több mint egy félévig adózhat...

Bárol egy arisztokrata társaság tanyázott, még a galamblovó világ bajnokai küzdelmekből ismertem őket. Vidám, hangos társaság volt, pálmák nélkül, két elragadó baronesszel, kik közül az egyik állandóan a fegyverekkel bab-

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmergezés, vagy gombamergezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

rált, ami teljesen privát ügy lett volna, ha a fegyverek csövét konokul és következetesen nem tartotta volna felém. És amilyen feledékenyek ezek az arisztokraták?

Távolabb németek ültek; nemzetiségüket onnan tudom, hogy a) németül beszéltek, b) inkább étkeztek, mint elegánsan találkoztak, c) egy jellegzetes orru pincér szolgálatát visszatartották.

Hátam megett három honatya csinált propagandát a kadarkának, ami tudvalevően nem valami törvényjavaslat, hanem egy szimpatikus borfajta.

A tömegben még az operett-művészet egy pár csillagát sikerült felfedeznem, kik korántsem voltak olyan elhagyatottak, mint Thália templomai.

Egyszerűen nem utolsó helyen voltam, amit csak azért hangsúlyozok, hogy egy ilyen környezetben véghezvittem korszaknyitó tettem jelentőségét annál inkább aláhúzzam.

A társaságnak — mely a diplomácia, művészet, a pénz és a születés arisztokráciából került össze, — volt azonban egy közös nevezője, egy közös gyötrelme, — a hőség. Kint har-

mincon felül volt a meleg, de amelyet a Duna felől jövő szellőcskék enyhítettek. Itt bent azonban, az üvegtetők alatt nem adatott számunkra enyh. Olyan hőség volt, hogy a legöregebb pálmák is fejszováva izzadtak. Olyan hőség volt, hogy a puder a hölgyek képén kis galuskákká futott össze és megfőtt. Mintha az étterem valami óriási tűz fölött rőtyogott volna, egy bográcsgulyás — teszem azt. Az ing a hátunkhoz tapadt, a nők pedig elől megfogták bluzukat és úgy szellőztették magukat.

A leves után hőmérsékletem tíz fokkal emelkedett. Délibábót láttam és a főpincér fejével lefelé sétált az asztalok közt. És a hőség mind emelkedett, végül is olyan fokra hágott, mely megolvastott bennem mindent, ami megszokás, nevelés, kötöttség és társadalmi konvenció és ebből az összeolvadt masszából diadalmasan kiragygott a — tiszta ész.

Felálltam tehát, biztos mozdulatokkal lehúztam kabátomat és felszabadulva, most már ingujban foglaltam helyet megint.

A főpincér rámnézett, valószínű, hosszú diplomáciai szolgálata során ilyet még nem látott, nyomban eltűnt és láttam, hogy nemsokára az étterem igazgatójával kómelnek be a kijáratnál. Az igazgató, kis hájas emberke, olyan mozdulatot tett, mely feltétlen az eszemmel volt vonatkozásban, csak még azt nem tudtam, hogy igenlő, vagy tagadó irányban?

A vendégek könyökkel adták tudtára egymásnak a forradalom beindítását, pillantásuk még bizonytalan volt, de rövidesen felragygott

benne a megértés, biztatás és az öröm parazsa. A fejek összehajoltak és bólogattak.

Az eszmét először is a németek sajátították ki, de a gyakorlatban egy lépéssel már tovább vitték: elől az ingüket is kigombolták és már olyan szemrehányóan néztek rám, mintha tőlük loptam volna az ötletet.

A lengyel delegátusok rögs és idegmarcangoló pályájuk pillanatnyi állomását ugyszólván lakályossá tevő hölgy egy hosszabb pillantással is megajándékozott, mintegy vizsgálgatta titkos alapomat. Mivel azonban én ebből nem szoktam titkot csinálni, szódavízet ittam — bár imponáló mennyiségben, — minek láttára a hölgy annál buzgóbban kezdte kimélyíteni a lengyel orientációt.

Hanem a szubrett megragadta az alkalmat. A vele ülő divatos szerzőnek, ki a spenőtből éppen összetevőket gyűjtött új operettje számára, — ezt pihegte: „vesd le, vesd le, benne leszünk az Estbel...” Erre a szerző, mint saját ötletét dobta kabátját a szék hátrára.

Röviden: mire a sülttel végeztem, alig egy-két férfin volt kabát és másnap jelent is meg egy cikk a nevezett lapban, ezzel a címmel: „Le a kabátokkal!”

Aztán fizettem és megállapítottam: jó, hogy le volt vetve a kabátom — ugys lehúzták volna rólam.

Mégis másnap megint ott ebédeltem. Hiába, kíváncsi voltam művemre. Mindenki ingujban ebédelt, én — kabátban.

Mert — csak nem leszek sablonos?!

Riasztó hírek Hindenburg elnök egészségi állapotáról

Hindenburg halála után Hitler lesz egyszemélyben kancellár és birodalmi elnök

Berlin, május 25.

Hindenburg elnök egészségi állapota ismét súlyosodott. Az elnök állapotáról riasztó hírek terjedtek el, de hivatalos jelentés szerint aggodalomra nincsen ok.

Magánjelentések szerint Hindenburg megrendült egészségi állapotára tekintettel a kormány törvényjavaslatot készít, a

melyben kimondják, hogy

Hindenburg halála esetén a birodalmi elnöki és a kancellári tisztséget egyesítik Hitler személyében.

Illetékes helyen tagadják a törvényjavaslat előkészítését annak a kihangsúlyozásával, hogy ilyen törvényjavaslatra nincs is szükség, mert Hindenburg állapota kielégítő.

Az ellenőr halálos birkózása a potyautassal

Bukarest, május 25.

A Pristaca Dornei és Vatra Dornei állomások között haladó személyvonaton különös merénylet történt. Az ellenőr a jegyek felülvizsgálása során gyanus ismeretlenre lett figyelmes. Az ismeretlen két vagon között utazott. Amikor az ellenőr felszólította a bujkáló utast, hogy lépjen be a vagonba és mutassa meg a jegyét, ez nem engedett a felszólításnak. Az ellenőr, hogy leigazoltassa a gyanus utast, kilépett a két vagon közötti hidacsra és az az utas mellé lépett. Szóváltás keletkezett, az ismeretlen mind hangosabb és vakmerőbb lett, végül is rátámadt az ellenőrré és tüni kezdte. Az utasok nagy izgalommal szemléltek a dula-

Izgalmas kaland a robogó vonaton

Kodást a vagon hidján, amelyből az ismeretlen került ki győztesen.

Az ellenőr ugyanis a verekedés során hirtelen megcsuszott és a kerekek közé zuhant. A szerencsétlen ember mindkét lábát és jobb kezének összes ujjait leszakították a kerekek.

Mire a vonatot megállították és az ellenőr irtozatosan összeroncsolt, de még életben lévő testét kiemelték a sínek közül, a vakmerő ismeretlen eltűnt. A halálosan sebesült ellenőrt a csernovici kórházba szállították be. Az idegen elfogatására pedig erőyes nyomozást indítottak.

Ősszel bevezetik Magyarországon az általános titkos választójogot

Vita a magyar képviselőházban Barthounak a Habsburg-restaurációra vonatkozó kijelentéséről

Budapest, május 25.

A miniszterelnöki tárca költségvetési vitájánál a szónokok nagyrésze ismét a királykér déssel foglalkozott.

Sigray Antal gróf idézi Barthou francia külügyminiszternek az Intransigeantban megjelent nyilatkozatát, amely szerint Franciaország, Olaszország és Csehszlovákia ellenzi a restaurációt.

Gömbös miniszterelnök közbeszól: Ez Ausztriára vonatkozik.

Sigray: Indirekt Magyarországra is vonatkozik.

Ezután Gömbös Gyula szólalt fel.

Reszédét elsősorban a szociáldemokratákhoz

intézte, akiket felhívott, hogy

helyezkedjenek nemzeti alapra, mert csak két választásuk van: vagy kommunizistává lenni, vagy csatlakozni a nemzeti fronthoz. A leszerelés csődöt mondott, mert ugyanakkor, amikor Magyarországtól elvették a repülőgépeket és a védelmi fegyvereket, szomszédai szabadon fegyverkezhetnek.

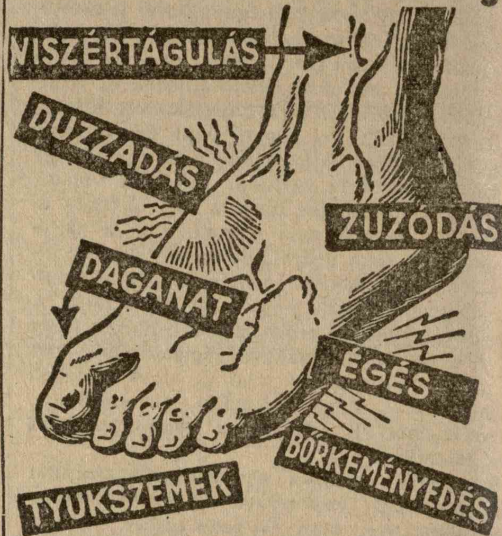
A királykérés Magyarország befügye, amelybe semmiféle külső beleavatkozást nem enged.

Végül bejelentette, hogy az általános titkos választójogról szóló törvényjavaslatot az ősszel beterjeszti a parlament elé.

Utána Peyer Károly szociáldemokrata kép-

EGY ÉJSZAKA ALATT

megszünhet minden lábrendellenesség

Világhírű, rádióaktív forrásokból nyert sók keverésével az orvosok egy minden lábbetegség ellen gyorsan ható szert találtak, a Saltrat Rodell-t. Keverje ezt forró vízbe, míg az tejszerűen néz ki és tegye égő, fájó lábait ebbe a rendkívüli hatású gyógyfürdőbe. Szűró fagy-daganatok, fájdalom, égés, duzzadás és gyulladás — mint egy csoda által — eltűnnek. A tyukszemek égése és marása megszűnik. Ezek az erőhatású sók enyhítik a gyulladásokat, gyorsan megpuhítják a tyukszemeket és bőrkeményedéseket, úgy hogy azokat minden fájdalom nélkül kiemelheti. Másnap egy számmal kisebb cipőt viselhet és könnyen járhat és táncolhat. A Saltrat Rodell helyreállítja a vérkeringést, felmelegíti a hideg lábakat, erősíti a gyenge bokákat, meggyógyítja a legérzékenyebb lábakat is.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban. Az eredményért szavatolva lesz, ellenkező esetben a pénz visszatérítetik.

viselő szólalt fel.

Kijelentette, hogy a magyar szociáldemokraták mindig jó magyarok voltak és Magyarország ügyét nemzetközileg is szolgálták. De nincsenek tisztában azzal, mit ért Gömbös nemzeti alap alatt.

Ezután a hadügyi tárca költségvetését vetették tárgyalás alá, amelyet úgy általánosságban, mint részleteiben vita nélkül elfogadtak.

Ottó szálláscsinálója Bécsbe érkezett

Bécs, május 25.

Jenő főherceg Baseltől, ahol Ottó ex-trónörökösrel folytatott tanácskozásokat szerdán Ausztriába érkezett.

A főherceg érkezését az utolsó percig titkolták, mert féltek, hogy a nemzetiszocialisták, akiknek agitációja az utolsó időkben újból erőre kapott, merényletet követnek el ellene. A bécsi rendőrség egyik főtisztviselője nagyszámu detektív kíséretében a határra utazott, Tirol és Innsbruck határszélét pedig katonai csapatokkal erősítették meg.

Bécsben Jenő főherceget uralkodóknak kijáró ünnepélyességgel fogadták. Fogadására megjelent Habsburg Antal főherceg és Ileana hercegnő is. Schönburg-Hartenstein hadügyminiszter üdvözölte a régi hadsereg nevében. Különböző üdvözlések elhangzása után katonai csapatok rendeztek felvonulást a főherceg előtt.

Kommunista tüntetés tette változatossá Göring athéni látogatását

Páris, május 25.

A párisi Temps értesülése szerint Göring porosz miniszterelnök athéni látogatása nem zajlott le olyan simán, mint ahogyan a lapok hivatalos jelentései mondják. A görög kommunisták nem akartak megfedkezni arról, hogy a német birodalmi minisztérium egyik tagjának és porosz miniszterelnöknek nagy szerepe volt a németországi kommunizmus kegyetlen letörlésében. Göring elleni érzelmeiknek tüntetéssel adtak kifejezést. A tüntetés során az athéni német követség összes ablakait beverték s csak akkor osztottak szét, amikor a rendőrség erőszakosan lépett föl.

HIREK

IDŐJELENTÉS. A budapesti időjárás-kutató állomás jelentése: Északi légáramlás, változó felhőzet, helyenként zivataros eső. Lényegtelen hőváltozás.

— **Kenyérsütés tűz nélkül.** Az orvostudományban egyre szélesebb körben használják a diatermiának nevezett eljárást, mely lényegében szapora váltakozó elektromos árammal való közvetlen hőtermelés. Ezt a diatermiát most egészen különös célra próbálják felhasználni: kenyérsütésre. A diatermiás kenyérsütés úgy történik, hogy szaporaváltakozó áramot vezetnek a tészta alá, amely felhevíti azt, tekintettel nagy elektromos ellenállására, s a tészta belülről kifelé sül. Az ilyen diatermiás kenyér csak abban különbözik a kemencében sülttől, hogy nincs héja és valószínűleg abban, hogy drágább.

— **Biharmegyei hírek.** Nagyváradról jelentik: A gálospetri csendőrség 1932 júliusában letartóztatta s az ügyészségre kísérte Bence József földművest, aki a csendőrségi jegyzőkönyvek szerint kommunista röpiratokat terjesztett s ezzel államellenes izgatást követett el. A törvényszék 3 hónappal sújtotta a megvádolt embert, aki azonban megfellebbezte az ítéletet, mert vallomása szerint a csendőrségi jegyzőkönyvek nem fedik a tényeket. A tábla most bizonyítékok hiányában fel is mentette Bence Józsefet. Az ítélet jogerős, mert az ügyész sem fellebbezett. — A fagyvissérhelyi csendőrség a nagyváradai ügyészségre kísérte Molnár Jánost, aki feltört a templom-perselyt és 3 ezer lejt zsákmányolt.

— **Öngyilkossággal fizetett az iskola-kerülésért.** Budapesti táviratozzák: Szerdán délelőtt a budai Eper-erdőben megrendítő öngyilkosság történt. Toronykövi László 17 éves felsőiparisiskolai diák, aki néhány napja elkerülte az előadásokat, az erdőbe vitte sétálni egyik barátját, aki séta közben igyekezett a lelkére beszélni. Toronykövi egyideig vitázott barátjával, majd előre küldötte azt, hogy néhány perc múlva egyedül akar maradni. Alig haladt az előre küldött barát néhány métert, Toronykövi revolvért rántott elő és főbelőtte magát. Azonnal meghalt.

— **Dohányzás az angol alsóházban.** Az angol alsóház egyik legutóbbi éjszaki ülésén, az utolsó pillanatban olyasmit akadályoztak meg, ami még sohasem fordult elő az alsóház történetében. Egy képviselő szórakozottságból az ülésteremben töltötte meg a pipáját és rá akart gyújtani, amikor a mellette ülő Bernays képviselő észrevette a készülőt „szentségtörést” és a már égő gyufát kiütötte szomszédja kezéből. Bernays később kijelentette, hogy az eset annyira megrendítette, hogy még a kintpadon sem vállalta volna be a „tettes” nevét.

— **Nem lehet elfogni a brassói pénzügyigazgatóság garázdálkodó tolvajait.** A brassói pénzügyigazgatóság és adóhivatalok pénztárszobája kedvenc területe lett a tolvajoknak és zsebmetszőknek. Pár héttel ezelőtt napokig érkeztek a feljelentések a rendőrségre a lopásokról, amelyeket itt követtek el a dolgozókat, többek között a rendőrségre a lopásokról. A rendőrség bünyűi osztálya erőlyes nyomozást kezdett a pénzügyigazgatósági lopások ügyében s Paulman György komiszár, Sente és Vana detektívek segítségével le is tartóztattak egy Tangler Vili nevű hírhedt zsebmetszőt, akit 50 ezer lej ellopásával gyanúsítottak. Tangler kihallgatása a rendőrségen napokig tartott, majd átkísérték az ügyészségre. Az ügyészség a maga részéről is lefolytatta a vizsgálatot, azonban mivel semmi terhelő adatot nem talált a gyanúsított, Tangler Vili szabadonbocsátotta. A pénzügyigazgatóság zsebmetszések azóta sem szüntek meg. Az utóbbi időben három feljelentés érkezett a rendőrségre, itt elkövetett lopásokról. Két feljelentő nevét a rendőrség a nyomzás érdekében titokban tartja. A harmadik feljelentő Bőjtke László Luther-utca 10. szám alatt lakó nyugdíjas, akitől a pénzügyigazgatósági pénztárszobában 5 ezer lejt loptak el. A rendőrségnek rengeteg munkát adnak az ügyes zsebmetszők. Kézrekerítésüknek legbiztosabb módja volna, ha maga a pénztárszobákat látogató közönség figyelme meg ezeket a zsebmetszőket, akik legtöbbször nagyon szegény nyugdíjasoktól szedik el az utolsó lejeiket.

— **Házasság.** Sámuel Mancsi és Jean Jaques Marcus (Brassó—Bukarest) folyó hó 27-én, vasárnap délután 5 órakor tartják esküvőjüket a helybeli neolog izraelita templomban (Árvaház-utca 31.), mely ünnepélyre barátait és ismerőseiket szeretettel meghívják. (Minden külön közlés helyett.)

Az angol birodalmi légiforgalmi vállalat a london-párisi vonalon szolgálatba állította a „Scylla”-t, a világ legnagyobb repülőgépét, amelyet jelenleg rendszeresen utasszállításra használnak. A Scylla valószínűleg repülőszálloda. Súly 16 tonna, szárnyainak hossza 33,5 méter, négy, egyenként 555 lóerős géppel kedvezőtlen idő és szél ellen óránként 320 kilométeres sebességgel repülhet. A legnagyobb fényűzéssel és kényelemmel berendezett három fülkájában 39 utas fér el. Személyzete öt főből áll. Az utasfülkéken kívül villamoskonyhája, podgyász- és mellékhelyiségei vannak, palamennyit villamossággal fűtik és világítják. Bizony, általában ilyen kényelemmel repül vissza az ember a középkorba. A jómódu ember. Mert a szegényt egyszerűen a régi eszközökkel, minden technikai eredmény mellőzésével, csak úgy egyszerűen visszarepitik.

Ma lehetetlen kölcsönről beszélni — jelentette ki Dimitrescu bank-

A házi Nemzetközi Fizetések Bankjának közgyűlése a pénzegységek stabilitása mellett foglalt állást

kormányzó

Bukarest, május 25.

Dimitrescu bankkormányzó házi utjával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a kormány egymilliárd lejes külföldi kölcsönről tárgyal, mely újabb bankjegybocsátásnak képezne fedezetét. Egy miniszter is megerősítette a hírt a besszarábiai kormánykiszállás alkalmával s így most érthetően nagy meglepetést kelt a bankkormányzó nyilatkozata, amelyben a leghatározottabban megcáfolja azt a beállítást, mintha az ő külföldi utja kapcsolatban állt volna bármilyen természetű kölcsöntárgyalással.

— Különös — mondta a bankkormányzó —, hogy a közönség rendszerint újabb kölcsönnel hozza kapcsolatba a pénzügyminiszter, vagy a bankkormányzó külföldi utját.

Egyébként nem csodálkozom ezen, mert a mai időkben mindenki csodákat vár, a csodákat pedig a kölcsönöktől várja.

Sajnálom, hogy nem lehetek ezeknek a kölcsönálmodóknak a kedvére ugyanis a leghatározottabban ki kell jelentenem, hogy külföldi tartózkodásom alatt senkivel nem tárgyaltam semmilyen kölcsönről. Aki ma kölcsönről beszél, az nincs tisztában a jelenlegi helyzettel.

Kijelentette ezután a Nemzeti Bank kormányzója, hogy a Nemzetközi Fizetések Bankjának máj. 14, 15-én és 16-án tartott közgyűlése a pénzegységek aranyfedezeten alapuló stabilitásának szükségessége mellett foglalt állást.

Macedon forradalmat akadályozott meg a bolgár államcsíny

Letartóztatták a macedon-bizottság minden tagját

Mihailov, a macedonok vezére megszökött

Szófia, május 25.

Batalov volt párisi bolgár követ külügyminiszteri kinevezése azt igazolja, hogy az új bolgár kormányzat tényleg a francia orientáció híve.

Batalov rendkívül népszerű ember Bulgáriában, Musanoff volt külügyminiszter demokrata pártjához tartozik. Személye a kormányzat nagy erőgyarapodását jelenti.

A szerdai bolgár minisztertanács a közigazgatásban radikális változtatásokat határozott el s egyben kimondották, hogy a hadsereg törzstiszti karát gyökeresen átszervezik.

Georgieff miniszterelnök tegnap ismét nyilatkozott:

— A forradalom vértelen volt. Nem igaz, hogy a cár a kormány foglya. A nemzet lelkesedéssel vette tudomásul az átalakulást.

A belgrádi Stampa jelentése szerint, Georgieff a puccs után azonnal fogadta a szófia olasz, osztrák és magyar követet, ami a lap szerint, azt bizonyítja, hogy közlekedést keres a római hármass egyezmény kereteihez.

A MACEDON-BIZOTTSÁG IS ÁLLAMCSINYRE KÉSZÜLT

A Times szófia tudósítójának jelentése szerint a szófia puccs az utolsó percben akadályozott meg egy másik államcsíny.

A macedon-bizottság május 23-ikára államcsínyt tervezett és a hatalmat magához akarta ragadni. Az összeesküvés élén Mihailov állott és céljuk volt mindenáron megakadályozni a bolgár-jugoszláv egyezmény megkötését.

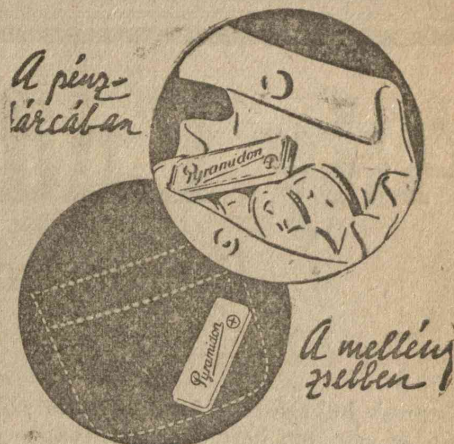
Az összeesküvés minden emberét letartóztatták Mihailov kivételével, aki megszökött és tartózkodási helyét még mindig nem tudták felfedezni.

— Harmincéves találkozó. Felkérem mindazokat az osztálytársaimat, akik 1904-ben a brassói felső kereskedelmi iskolában érettségiztek, hogy június hó 29-én, 30-án és július 1-én tartandó találkozókon megjelenni szíveskedjenek. Válaszok Aronsohn Arnold, Braşov, Str. Scăldătoarei No. 3. küldendő.

A B. L. következő ajándék-regényét Baradlai, lapunk régi és országosan ismert munkatársa írta és ennek a regénynek címe:

MEGNYITÓ ELŐADÁS

ABLAK

effér ez a legújabb lapos fémcsmagolás. 10 tabletta Pyramidont tartalmaz, ami minden rosszszullétnél és fejfájásnál segít Önön...

a Bayer-kerepítél
Pyramidon

Pyramidon minden gyógyszerárban!

★ Vizsgai jutalomkönyvek, nagy választékban és rendkívül olcsó árak mellett kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Rotációs a mellényzsebben. Moszkvából jelentik: A nyomdatechnika tökéletesítésének útján, említésre méltó az az eredeti, miniatűr gépecske, melyet Lepkow és Golubkow szovjetország gépészek konstruáltak. Az új nyomdai felszerelés, körülbelül írógép nagyságú, kézzel vagy villanyárammal hajtható, és óránként 2500 oldal nyomására alkalmas. Jó volna tudni, vajon mit szólnak a rotációs góliátok mellényzsebben hordható vetélytársaikhoz.

— Egy katonacsoportba belesapott a vilám. Bukarestből jelentik: A Bukarest melletti Ciorogarla községben halálos szerencsétlenség történt. A bukaresti 9-ik vadászrezd néhány katonája a falu melletti mezőn dolgozott, amikor hirtelen vihar keletkezett. A katonák egy közeli csűrbe húzódtak a dühöngő vihar elől. Alig telt el egy pár perc, amikor a villám belesapott a csűrben szorongó katonák közé. A villámcsapás azonnal megölte és széné égette Ileana Constantin közkatont és súlyosan megsebesítette Murea Constantin, Mitirica Spiridon és Hotis Gheorghe katonákat. A sebesültek súlyos égési sebeikkel élet és halál között vívódnak.

★ Hölgyeim! Külföldi tanulmányutamról visszaérkeztem és nb. vevőimnek a legújabb külföldi füzőmodellekkel rendelkezésre állok. Goldstein B. füzőszalon, Brassó, volt Kolostor-utca 7.

— Megjelent az első székelyföldi „Turista kalauz”. Tudósítónk jelenti: Néhány év óta Csikmegyeben figyelemreméltó munka folyik. Az EKE csiki alosztálya Vámszer Géza tanár elnöke alatt dícséretes munkát végzett s elérte azt, hogy Csikmegye idegenforgalma szemlátomást gyarapodjék. Az idegenforgalom emelkedése azonban szükségessé tette azt is, hogy a vármegye természeti kincseiről, kiránduló helyeiről s nevezetesebb gyógyfürdőiről tájékoztató kalauz jelenjék meg. Most megtörtént ez is. Az első székelyföldi „Turista-kalauz” Vámszer Géza tanár szerkesztésében jelent meg s úgy tartalmazza, mint kiállításban elismerést érdemlő, hasznos munka. A csinos és gondolat kiállított könyv előszavát Frank Miksa mérnök írta, a megye földrajzi viszonyait Buszek Gyula tanár ismerteti, Bányai János neves geológus, a megye földtani viszonyával foglalkozik, Bartalis Agoston nyugalmazott főszolgabíró pedig a megye történelméről tárja fel, ismertető a történelmileg nevezetesebb helyeket, emlékeket. E tudományos szinten tartott cikkeket következik a tulajdonképpeni kalauz, a fürdők, borvízforrások, kilátók, menedékházak rövid ismertetése, aztán az utvonalak rajza és másfajta szükséges tájékoztatók. Szitánkó Zoltán erdőmérnök a vármegye iparát ismerteti s nem hiányzik a könyveskéből az érdekesebb néprajzi adatok sem. Csak éppen a térkép hiányzik. Az „Országos Műemlékek Védő Bizottságához” három hónappal ezelőtt jóváhagyásra bocsátott térképet ugyanis még mindig nem küldötték vissza Kolozsvárról. A kiadók így azt ígérték csak meg, hogy a térképet majd külön kiadásban bocsátják az érdeklődők rendelkezésére, ha az annyira várt jóváhagyással végre elkészülnek Kolozsváron.

★ Az új váltótörvény, teljes román szöveggel, magyar fordítással és magyarázatokkal. Közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Várad Ödön ügyvédek. Ára 50 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

LÁSSUK BUKAREST MAGYARJAIT!

SZERKESZTETTE:
HUSZÁR EMIL

Ady Endre a bukaresti magyar diákság szemszögéből

Benyomások a diákok sikeres kulturdélutánjáról

Eredmények és tervek

Lapunk bukaresti „Lássuk”-rovata volt talán az egyetlen hely a magyar napisajtóban, ahol a többi kollegáinknál is nehezebb körülmények között élő bukaresti magyar diákság helyzete meleg megértéssel találkozott. A kisebbségi magyar sajtó vagy passzíven viseltetik a mostohasorsban élő romániai magyar intellektuel-iffuság e legmostohább tagjaival szemben s ha már érdeklődik, akkor kemény kritikával még azt az utolsó csepp „életkedvet is kioltja az új nemzedékből, amelynek szikráját kis biztatással, tanáccsal és erkölcsi támogatással nemcsak ébren lehet tartani, hanem esetleg lángra is lehetne lobbantani.

Nagyon elkeseríthette őket egy cikk a magyar diákok nemtörődőségről, a mellyel magyar anyanyelvük és magyar kultúrájukkal szemben viseltetnek. Ez az elkeserülés fakaszthatta ki belőlük azt a nyilvánosság előtt is hangoztatott védekező gyanúsítást, hogy az illető cikkíró a diákokthoz egyik gondnokával való személyes ellentét inspirálta. Sőt tovább mentek és vissza akarván adni a kölcsönt, a legutóbbi kulturdélutánon a „Kóós Ferenc Kör Diákosztályának” elnöke megnyitó beszédében a következő célzást tette:

—Nem várhatnak tőlünk sokat, hiszen nálunk olyan hírek is keringenek, hogy az itteni diákság nincsen tisztában a magyar helyesírás szabályaival. Lehet igaz, hogy a helyesírást nem tudjuk, de annyira mégis tudunk magyarul, hogy egyes magyar kulturtermékekben vajmi gyakran észre-vegyük azokat a vaskos, — no nem is csodálom — germánizmusokat, melyeket még a gondos szerkesztőségi javítgatás sem tud kigyomlálni...

KANIKULAS
VASÁRNAPI DÉLUTÁN

Bukarest százával nyújtja a szórakozásokat. Mozi és színházelőadások kerthelyiségekben, téren a parkokban, repülő-ting, nemzetközi futballmeccsek, kiállítások stb. Nehéz ilyenkor az egész héten zárt, romlott fővárosi levegőben dolgozó embereket egy csukott terembe csábitani, különösen olyan hagyományosan unalmas valamire, mint egy „kulturdélután”. És még hozzá a szétszórtan, úgyszólván minden társadalmi kapcsolat nélküli élő bukaresti magyarság köréből.

S mindennek dacára szerény számban ugyan, de mégis csak eljöttek. A református iskola díszterme megtelt. Még a Magyar Párt is képviseltette magát Gyárfás szenátor személyében.

Megkezdődik a műsor.

Hogy hívós volt-e, vagy sem?

Hát nem tagjai ezek a minden akadályon keresztül élni és produkálni akaró ifjak semmilyen nagyképű alakulatnak. S ők maguk állították össze a műsort több ágyas hálósobájukban akasztófahumoros megjegyzések között fogyasztva el este a ezáraz ebédjüket.

S mindennek aztán megvolt az az előnye, hogy unatkozni aztán igazán nem maradt ideje a közönségnek.

Az egyedüli kissé koponyazasszóbb szám egy dolgozat Ady Endre költészetéről. Viszont ez annyira érdekes téma, annyira át volt szőve idézetekkel és annyi újszerű, meglepő meglátásokat tartalmaz, hogy az ember egy félórára szívesen megelégedik a már kifejlődött, vagy még benne szunnyadó polgári poca-járól.

Hogy teljes legyen a jövő nemzedékek látnoki költője iránti hódolat néhány Ady-szavaltat és egy szavalókórus egészítette ki a felolvasást.

Azután megszólaltak a magyar népdalok. Szomorúak és vigak. Kettő közülük („Ej haj, gyöngyvirág”, „Szól a kakas már”) az ősrégi magyar nótákings gyöngyszemei közé tartoznak. A rendkívül nehéz dallamokat és a szavalókórust Tepser Richárd zeneművészeti főiskolai hallgató

tanította be elismerésre méltó fáradságos és odaadó munkával.

Az egyes számokat bejelentő szellemes, humoros konferánszok tartották ébren a közönség jókedvét, amely végül is görcsös kacagásba csapott át a nagyszerűen sikerült „Panamakalap” című rövid egyfelvonásos vígjáték alatt. A darab sikere nagyban a bukaresti magyar műkedvelőgárda a diákoknál „vendégszereplő” két jelentős, fiatal hölgytagjának köszönhető.

*

Tehát mégis csak dolgoznak a bukaresti magyar diákok. És eredményeket is mutatnak fel. Ennek a tanévnek az elején egyik csupán az ő ügyüknek szentelt „Lássukban” rámutattunk ennek a diákságnak a kulturális feladatára: összekötő kapocs és szervező erő lenni a Bukarestben szétszórtan élő magyar tömegek között. És ezt a feladatot részint teljesítette is. Számos teaestélyre, kulturdélutánra és hasonló alkalomra összegyűjtötte a bukaresti magyarság legkülönbözőbb és sokszor egymást nem ismerő rétegeit.

És most már elhatározták a közvetlen társadalmi tevékenységre való áttérést. A Kör irodalmi szemináriumának legutóbbi ülésén foglalkoztak az újonnan indult magyar nyelvtisztító és újító akcióval. És elhatározták, hogy a jövő évben ezt az akciót Bukarestre is áterjesztik. Dolgozni kezdenek a bukaresti magyarok között, akik már kezdik anyanyelvüket egy furcsa, másoktól érthetetlen magyar-román zsargonnal felcserélni.

*

Érthetetlen ellenben az, hogy a mai vajdó világban ezek az ifjak teljesen közbömbösek maradtak az összerberisítet tépő társadalmi és gazdaság-politikai kérdésekkel szemben. Nem azt értjük, hogy a bukaresti diákok nem politizálnak és nem szegődnek valamelyik divatos politikai irány fanatikusaiá. Ez csak örvendetes. De azért a romániai magyar kisebbség jövő-

dő szellemi vezéreinek mégis csak kellene saját véleményét kialakítani mindezekről.

A háborúelőtti budapesti egyetem román hallgatói többnyire harcosai voltak a haladásnak és a demokráciának, mert kisebbségi sorsban élő népük érdekeinek az felelt meg. És már diák éveikben jelentős tényezői voltak az erdélyi románság kulturális, társadalmi, gazdasági és politikai harcának. Mig nálunk?

*

És mégis... Mintha nyilni kezdenének az ifju koponyák. Erre vall legalább az a dolgozat Ady Endre költészetéről, amit a kulturdélutánon felolvastak és amellyel Simándy András, bukaresti mérnökjelölt megnyerte a „Kóós Ferenc Kör Diákosztályának” irodalmi díját.

A dolgozat számos olyan meglátást tartalmaz, amely haladást jelent a Budapesten és más helyeken és az ifjuság számára előirt véleménynel szemben.

—„Meghasonlást, diszharmoniót teremtet a kor is a maga eseményeivel és eszmeáramlataival. Adyban ebből a szempontból is kettős ember élt: a nagy, mindent átfogó, csak az Embert látó világpolgár és a süllyedő, idegen igában és kultúrában görnyedő nemzete fölött vajdó „patrióta”...

—„Mert egyedül ő az, aki megérzi a jövőt, aki 20, 25 évvel ezelőtt vallja a „hazáruló” könnyen osztogatott bélyege ellenére is azokat a politikai célokat és eszközöket, mind a kisebbségekkel, mind az egész országgal szemben, amelyekre most jönnek rá nehezen a világkormányzó hatalmak (Talán tévedett a fiatal barátunk. Vajjon nem azt akarta írni: amelyeket máris megtagadnak a világkormányzó hatalmak?) De Ady Endre látja a nagy bukást is, a lefelé haladót, folytonos zuhanást. Sir, korbácsol, tenni akar, de nem tud, mert lelke másik felében ott él a nemzeti határokon túlemelkedő Ember...”

Bukarest magyarjai és a községi Magyar népgyűlés a jövőárosban választások

Már jelentettük, hogy magyarnyelvű plakátok és rőpcédulák hívják fel a főváros magyar választó polgárait, hogy a május 20-ról 30-ra kitöltött községi választáson adják szavazatukat a kormánypárti listára. Felhívtuk az anonim „Magyar választóbizottságot”, hogy lépjen ki a sötétből és ne árujon zsákba macskát.

Jelentkezett is egy bukaresti magyar intellektuel, aki elmondotta, hogy a mozgalom alulról indult és a választott bizottság vasárnap, május 27-én délelőtt 10 órára nagy népgyűlést hívott össze a Transilvânia teremben.

Függetlenül attól, hogy ajánlatos-e a liberális pártra adni szavazatunkat, vagy sem, ez a gyűlés csak hasznára válhatik nemcsak a bukaresti magyarságnak, hanem az egész romániai magyar kisebbségnek. Politikai erőpróbája lehet a Bukarestbe szakadt erdélyi magyar tömegeknek. Azoknak a tömegeknek, amelyeknek politikai szervezésével eddig soha senki sem törődött.

Ez lesz az első alkalom, hogy a bukaresti magyarság politikailag egységesen föllep, hogy egyáltalán tudomást vesznek létezéséről.

Bukarest magyar műkedvelőiről

Pünkösdi királynőcsere

Pünkösöd első napján az egyik magyar műkedvelő gárda népszínműelőadást rendezett. A körülményekhez viszonyítva nagyon is sikerült előadás érdekessége az, hogy a darabot: („A kóbor fiú” — énekes népszínmű 3 felvonásban) a műkedvelő gárda egyik tagja és finanszírozója, Bartha Pál írta.

És itt a bökkenő. Az összes bukaresti magyar rendezők betegsége. Az eredetiség mániája. Kárpáti M. Géza husvétkor az egész magyar drámairodalomban nem talált más darabot méltónak a maga tehetségéhez, mint „Az ember tragédiáját”.

Pünkösdkor Bartha Pál megkénytelen egy darabot írni, hogy valamit előadhasson.

Ezuttal is kérjük a rendezőket és szereplőket, ne értsenek félre bennünket. Játsszanak és rendezzenek tovább, mert tényleg tudnak. És ha már tényleg hajlamosak és tehetséget éreznek magukban, hát írjanak is. De akkor nyujtsák be da-

rabjukat valamelyik színházhoz, vagy más fórumhoz, ahol megbírálják és kicsiszolgák, mielőtt méltónak találják arra, hogy a közönség elé vigyék.

Lehet, hogy egész jó darab lett volna abból a „Kóbor fiúból”, ha megtisztítják az unalmas salaktól és az idejétmult szentimentális limonádektól, amely ma már nem kell senkinek. És nem szentírás az a darab, még ha Bartha írta is, hogy Fisztung ne idomíthassa az egyes szerepeket a szereplők egyéniségéhez. Különösen, ha olyan jó szereplők állnak rendelkezésére, mint pl. Tóth János, a tánckomikus.

*

Az előadás utáni bál alatt pünkösdi királynét választottak. Azaz a közönség nehéz szívvel bucsuzott az elmúlt év pünkösdi királynéjától, Lőrincz Böske közismert műkedvelő-primadonnától és elfogadta az újat, Sipos Annus szemé-lyében. A zsüri ragaszkodott ahhoz, hogy

És végül:

„...A háboru kitörésekor a nagy szenvedés, a vég érzése leszámolásra bírja. Válotozatos és beteg lesz a költői hangulata. A legkisebb esemény felhangolja pillanatnyi sötét pesszimizmusa éjszakájában. Aztán ezek is elhalkulnak, csak néhány halvány reflexió a történelekről érezteti a már szunnyadó lelket. A háborus konjunktúrát kiaknázó írónak sikerül a közönség szeretetét megnyerni s Ady, a látók, az Ember Ady nem tudván lelkesedni a háborúért, vérontásért, dívatjamultnak, mellőzőttnek éri magát. Ez végleg lehangolja. Büszkesége érezteti és tudott tehetségének a mellőzésén és megsiratásán keresztül pusztulni látja az embert, a magyart. Itt újra előkerül Ady összetett lelke, de már hiányzik belőle a nagy harci kedő, a mámoros bátorság s a nagy költő és ember, aki az élet „fekete zongorá”-ján végigjátszotta a legsomorubb és legfenségebb szimfóniát, most halk csendességgel vonul el, elégiai melaságban elhalkulni örökre”.

Ebből a dolgozathoz is, mint a bukaresti magyar diákok többi magyarnyelvű írásából sem hiányzanak a helyesírási, nyelvtani és mondat szerkezeti hibák. De lehet ezen csodálkozni olyan ifjaknál, kik alig érnek rá évente két magyar könyvet olvasni, kik sokszor nem is román, hanem mint például az állatorvosi fakultáson, francia tankönyveket böngésznek reggeltől estig és tekintélyes számban román középiskolát végeztek?

Ezekről eltekintve az említett dolgozat kétségtelenül szép, komoly és mindenekelőtt haladott gondolkodásra valló munka. De még csak egy elszigetelt jelenség. Hol vagyunk itt még például a csehszlovákiai kisebbségi magyar diákság élettelen szellemi megmozdulásától?

senkit sem enged egy évnél többet játszani ebben a méltóságban. A minden darabban habérokat arató és minden egyes gárdában szereplő primadonnáért lelkesedő közönség az elején tiltakozott a zsüri döntése ellen, de végül aztán mégiscsak beletörődött.

*

Számtalan bukaresti magyar műkedvelő csoport működik. Különösen az egészen magánjellegűek vannak nagy számban, amelyek teljesen a kereskedelmi magánvállalat bélyegét viselik. Igaz, hogy az esetleges anyagi sikertelenség rizikóját is ezek az üzletemberek vállalják de mégis. Miért ne lehetne ezt kollektívan alapon rendezni? Közös kulturcélokra felhasználni a nyereséget? Esetleg állandósítani az előadásokat és honoráriumokat adni a szereplőknek?

Mindezeket a kérdéseket a műkedvelők megtárgyalhatják a vasárnap, május 27-én este 9-kor az Eintrachtban (Str. Dionisie) visszavonhatatlanul megtartandó értekezleten.

NÉZZE MEG
BUTORKIÁLLÍTÁSUNKAT!

MODERN VONALAK
ELSŐRANGU MINŐSÉG
GYÁRI ÁRAK
KEDVEZŐ FIZETÉSI
FELTÉTELEK

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
MAROSVÁSÁRHELY—BRASSÓ
BUCUREȘTI

K Ö Z G A Z D A S Á G

Súlyos visszaeséssel zárult a román külkereskedelmi forgalom első negyedéve

Külkereskedelmi forgalmunk számszerű adatai

Bukarest, május 25
A román külkereskedelmi forgalom első negyedéről kiadott jelentés szerint a bevétel 2.907.4 millió lejért ért el, amivel szemben 2.022.9 millió lej értékű kivittel állott.

Az első negyedév mérlege ezek szerint mindössze 15.5 millió teljes kiviteli többlettel zárult, szemben az elmúlt év hasonló időszakának 327.8 millió lejes aktivumával.

Feltűnő volt a rosszabbodás az angol-román külforgalomban. Az előző években a mérleg Románia javára mindig aktív volt. Ez év első negyedében már negyedmilliárd lejes passzívum mutatkozik Románia terhére.

A román-csehszlovák külforgalomban 164 millió, az osztrák-román külforgalomban pedig 142 millió lej a passzívum Románia terhére, míg a román-német forgalomban ez a passzívum 121 millió lejért ér el.

A külforgalom mérlege passzív volt az első évnegyedben Angliával, Ausztriával, Csehszlovákiával, Dániával, Svájc, Finnországgal, Németországgal, Lettországgal, Litvániával, Norvégiával, Braziliával, Kanadával, az Egyesült Államokkal, Indokínával és Japánnal.

Aktív volt a mérleg Albániával, Belgiummal, Bulgáriával, Franciaországgal, Gibraltárral, Görögországgal, Oroszországgal, Jugoszláviával, Hollandiával, Portugáliával, Spanyolországgal, Svédországgal, Törökországgal, Magyarországgal, Mexikóval, Algírral, Egyiptommal, Marokkóval, Indiával és Palesztinával. A legnagyobb aktivum a román-egyiptomi külforgalomban mutatkozott, ahol a kiviteli többlet 172.5 millió lejért ért el. A román-holland forgalom 147.3, a román-francia 53.4, a román-magyar 52.5 és a román-spanyol mérleg 51.3 millió lejes aktivummal végződött Románia javára.

Miért nincs piaca a romániai bornak és szeszesitalnak az Egyesült Államokban

Julius és augusztus hónapokra is meghosszabbították a szabad bevételt

Arad, május 25.
Az Északamerikai Egyesült Államok „szaraz” jellegének megszüntetése, mint előrelátható volt, érezhető hatást gyakorolt a nemzetközi borpiacon. A szeszesital szempontjából egyszerű felvevőképessé vált amerikai piac iránt az egész vonalon élénk eladói érdeklődés nyilvánult meg és az USA kormánya, hogy ezt az érdeklődést, — amely nyilvánvalóan árleszori-tással jár majd a tengerentúli piacon, — még jobban fokozza,

május és június hónapokra szabad szeszesitali bevételt engedélyezett.

Ezalatt a két hónap alatt, valamennyi szakmabeli amerikai szeszesitalkereskedő, aki ipar-engedéllyel és bevételi jogosultsággal rendelkezik, bármely származási országból korlátlan mennyiségben vihet be az USA területére szeszesitalt.

Az USA kormányának politikája, úgy látszik, bevált, mert a szabad szeszesitali bevétel a kormány egy hónappal meghosszabbította.

A kéthónapos időtartamot kiterjesztették július és augusztus hónapokra is.

Érdekes és jellemző, hogy a nagyjelentőségű intézkedésről, amely közelről érdekli a romániai szakkereskedelmet, a román külkereskedelmi hivatal nem értesítette a szakmai érdekelteket.

A szeszesitali bevételnek ez a négyhónapos felszabadítása azt jelenti, hogy négy hónapra megszüntetik a kompenzációs nehézségeket, a bevételi engedélyek kiadása körüli kellemetlenségeket és lehetővé teszik, hogy függetlenül minden árucserére viszonytól, a legolcsóbb és legjobb áru kerülhessen az amerikai piacra.

Az Amerikába szállított borkészletekre természetesen jelentős illeték és vámterhelés nehezedik. Az USA piacára igazán csak versenyképes áru és minőségű bor kerülhet, mert az illetékek jelentős árnövelését egyrészt az alacsony voltáról, másrészt a minőség döntő jelentőségű eladási tényezőjével kell ellensúlyozni.

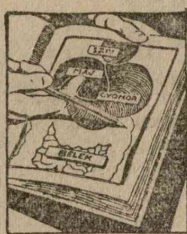
Két eshetőség van a négyhónapos szabad szeszesitalbevitel lehetőségének kihasználására: az USA kormányának intézkedése úgy szól, hogy a kedvezményes helyzetet azok az amerikai szakkereskedők használhatják ki, akik már vásároltak külföldi árut és így a már lekötött készleteket viszik be. Tehát tulajdonképpen eladásra váró árut nem lehet az intézkedés keretein belül bevinni. Így már most vagy már eladott áru kerül az amerikai piacra, vagy pedig a külföldi szakkereskedő úgy oldja meg a kérdést, hogy amerikai szakkereskedővel szerzereti meg a bevételi engedélyt, a nélkül azonban, hogy a kiszállított készletet annak a kereskedőnek lekötne. Az árut csak névleg szállítja az országba a tengerentúli kereskedő, a bevitt tétel mégis szabad eladási készlet marad.

A kiszállításra kerülő készletek csomagolására nagy, feltűnő betűkkel kell ráírni: Product of Rumania. A bevitt áruért évi 5000 dollár átalány-engedély díjat kell fizetni. A behozatali vám 5 dollár gallononként. (Egy gallon 378.543 liternek felel meg.) A kormány gallononként 2 dollár fogyasztási illetéket szed, ez a fogyasztási adó-tétel Newyork államban további egy dollárral emelkedik. Az áru, közvetlen forgalombahozatalig adóztatlanul rakározható el, mindössze minden ezer dollár értékű tétel után 2.50 dollár illetéket kell leróni.

A román bor- és általában szeszesitalkereskedelem, különösen az aradhegyaljai érdekeltek, már hosszabb ideje kísérleteznek azzal, hogy az amerikai paccal megteremtsék a kapcsolatot, azonban érdemleges megállapodás eddig nem jött létre. Annak, hogy szeszesitalkereskedelmi kapcsolataink meghiúsultak, több oka van, a legfőbb ok azonban az a lehetetlen helyzet, mely szerint a román hatóságok nem hogy megkönnyítenék az Amerikába irányuló borkivitel, de azt részben nemtörődomséggel, részben pedig a bürokrácia miatt, szinte lehetetlenné teszik. Egyik legnagyobb aradi bor- és szeszesitalkereskedelmi vállalat fiatal és agilis főnöke nemrégiben megkísérelte, hogy már meglévő amerikai kereskedelmi kapcsolatait — amelyek rokoni kötelékek révén a szokottnál is biztatóbb kilátásokat ígértek, — tehát, hogy már meglévő kereskedelmi kapcsolatait gyakorlati téren érvényesítse. Erdekelték Amerikából, miképpen lehetne az új rendszer alapján szeszesitalban üzletet létrehozni. Választ is kapott és a válasz értelmében mintaküldeményt akart Amerikába küldeni. Amikor aztán a minta feladására került volna a sor, kiderült, hogy Konstancaán kereszttől szinte lehetetlenség Amerikába irányuló árut küldeni. Végül is, nagy kerülő uton, megtalálta a kiszállítás lehetőségét, ekkor viszont kiderült, hogy a mintacsomag kiszállítása 2000 lejbe kerül!

Éppen ez az oka annak, hogy a román borkínálata nem is reagál az amerikai piac. Nem az ár, vagy az áru minőségének tudható be, hogy például az erősen pangó és többibben orientációt megkísérelő aradhegyaljai szakkereskedelem képtelen egyetlen kötetést is elérni az amerikai piacon. Amerikában, — talán még jobban, mint bárhol másutt, — irtóznak a mesterségesen támasztott nehézségektől és inkább mellőzik a minőségben és talán árban is megfelelő aradhegyaljai borokat, semhogy örökös kellemetlenségeknek legyenek kitéve. Pedig, a valamikor Európászerre híres aradhegyaljai borok nagyszerű termővidékének valóságos megváltást jelentene, ha felvevőképessé, új piacot s'kerülne biztosítani számára.

A helyzet az, hogy túlságosan sok idő nincs az amerikai piac keresletébe való bekapcsolódásra. Egyik aradi szakkereskedelmi vállalat

A szervezet egészséges működése a belek tisztaságától függ.

Nemcsak az egészség — a szépség is függ a rendes széklettől

Nagy a száma azoknak a nőknek, akiknek az archőre foltoz, tele pattanásokkal. Befedik arcukat vastag krém és puder réteggel, de nem tudják, vagy nem gondolnak arra, hogy a szép archő alapja a rendes széklet.

Nemcsak a mindennapi, hanem a tökéletes kiürítés is fontos

Még a legegészségesebb szervezet sem választ ki mindig tökéletesen és akkor, a legelső tünetnél, minden késelem nélkül segítsen a beleknek, hogy feladatukat teljesíthessék. Artin az ideális hashajtó, ezek és ezek részesítik előnyben, mert hatása biztos és fájdalommentes. Ez a hashajtó nemcsak Romániában népszerű, hanem az összes nyugati államokban és Amerikában is.

Belső tisztaság — külső szépség

ARTIN

ÁRA lei 20.— 33.— 88.—

Dr. Wander r.-t. üzemek készítménye.

érdekklődésére egy amerikaiába került magyar kereskedő érdekes megállapításokat közölt a szakpiac várható alakulásáról. Ugyátszik, az amerikai szakkereskedelemnek még néhány hónapra szüksége van ahhoz, hogy a belföldi szükségletet behozatalmentesen láthassa el. Ez a pár hónap éppen megfelelő alkalom lett volna arra, hogy szeszesitalkészleteink feleslegét az amerikai piacon helyezhessük el. (b. k.)

Áru- és pénzügyi piac

VALUTAK:

Nemzeti Bank árfolyama:
Svájci frank 32.30—32.70.
Francia frank 6.585—6.6375.
Osztrák schilling 23.52.
Csehszlovákia 4.16.
Pengo 29.24
Dollár 99—109
Fontsterling 507—517.
Lira 850—875
Márka 39.30—40.30.

JAVULT A TEMESVÁRI GABONAPIAC HANGULATA

(Temesvár) A gabonapiac hangulata javulóban van. Az árak megszilárdultak s ez az irányzat tartósan ígérkezik. Torontáli buza 450—460, temesi buza 450—455, tengeri 220—225, árpa 260, zab 280, tökmag 750, napraforgómag 350.

CSIKAGÓ

Nyitás:

Buza: május 89.87, június 88.50, szeptember 89.

Kukorica: májusra nincs jegyzés, júliusra 51.50, szeptember 53.

Zab: májusra és júliusra nincs jegyzés, szeptember 37.75.

Rozsban nincs jegyzés.

Zárlat:

Buza lanyhább irányzat: május 89.87, július 88.37—88.50, szeptember 89.12—89.25.

Kukorica lanyhább irányzat: május 49.25, július 51.50, szeptember 52.87.

Zab szilárd irányzat: május 34.75, július 35.87, szeptember 36.37.

Rozs szilárd irányzat: május 55.25, július 57, szeptember 59.

WINNIPEG

Nyitás:
Buza: május 69, július 70, október 71.75

Zárlat:
Buza szilárd irányzat: május 69.50, július 70.50, október 72.25.

Árpa: május 37.12, július 38.25, október 40.12.

LIVERPOOL

Nyitás:
Buza nyugodt irányzat: május 4.03 öt nyolcad, július 4.05 háromnyolcad, október 4.08, december 4.09 háromnyolcad.

Kukorica nyugodt irányzat: május 6-os, június 6.01 és fél, július 6.01 és fél.

Felügyelőséget kapnak a székelyföldi közbirtokosságok

Csikszereda, május 25

A Magyar Párt csikmegyei tagozatának elnöki tanácsa Pál Gábor dr. elnökletével ülést tartott, amelyen megvizsgálták a községi és megyei választásokra vonatkozó kormányparti ajánlatot. Elhatározták, hogy a közeli százszázalékos magyar lakosságú Csikmegye magyarsága

ezt az ajánlatot nem fogadhatja el s így a Magyar Pártnak arról komolyan tárgyalni se lehet.

Végül Pál Gábor beszámolt a közbirtokosságok ügyében folytatott bukaresti tárgyalásairól.

A kormány magáévá tette azt az indítványt, hogy a székelyföldi közbirtokosságok részére külön felügyelőséget állítsanak fel csikszeredai székhellyel,

amely a vagyonszövetségnek megbízottai-ból álló tanácssal karöltve fogja végezni a vagyonekezelés és az ellenőrzés munkáját. A szövetségi törvényt ilyen értelemben módosították a szenátusban. A most megnyíló új ülésszak során a képviselőház elé kerül, úgyhogy rövidesen megalakul a székelyföldi közbirtokosságoknak ez az irányító szerve.

A hazai hadianyag-gyár felállításától függetlenül:

Nagyarányu lőszerrendelésre készül a kormány

Bukarest, május 25.
Előző számunkban jelentettük, hogy a romániai fegyvergyár alapítására vonatkozó tárgyalások eredményesen befejeződtek s a Wickers-cég és a Resica-üzemek között megállapodás jött létre, melynek alapján rövidesen megkezdődnek a gyár üzembehelyezési munkálatai.

Elutazása előtt Wickers részt vett a Resica Bukarestben tartott igazgatósági ülésén, ahol megállapították azokat a jogi s kereskedelmi kapcsolatokat, a

melyek a két üzem szoros együttműködését vannak hivatva szolgálni. Az igazgatósági ülés után Wickers hosszasan tárgyalta Angelescu miniszterrel.

Értesüléseink szerint a hazai hadianyag-gyár felállításától függetlenül a kormány nagyarányú lőszerrendelést szándékozik lebonyolítani a külfölddel, melynek ellenértékét hosszulejártu hitel alapján kisösszegű évi résztörlesztésekkel egyenlítené ki.

Az osztrák kormány ismét őrizetbe vétette a nemzeti-szocialista vezéreket

Bécs, május 25.
Jelentettük, hogy Frauenfeld osztrák nemzetiszocialista vezér ismeretlen helyre szökött tartózkodási helyéről. Frauenfeldet nemrégiben bocsátották szabadon, előzőleg azonban becsületszavát vették, hogy kijelölt tartózkodási helyét a hatóságok tudta nélkül nem hagyja el s becsületesen a politikai tevékenységet. Ugyanilyen feltétel alatt kerültek sza-

badlára a többi nevesebb nemzeti-szocialista vezérek is.

Frauenfeld váratlan szökése miatt a kormány most megtorlást határozott el s elrendelte, hogy a többi ugyancsak becsületszóra szabadlára helyezett nemzetiszocialista vezért újra vegyék őrizetbe.

A letartóztatottakat valószínűleg ismét gyűjtőtáborokban helyezik el.

Japán ki akarja játszani a londoni flottaegyezményt

Mandzsukuoval rendeltet torpedórombolókat és páncélos cirkálókat s így akarja erősíteni a maga tengeri haderejét

Az USA tengerészeti államtitkárának erélyes nyilatkozata

Washington, május 25.
Az Egyesült Államok külügyi hivatalához érkezett bizalmas jelentések szerint Mandzsukuo az utóbbi időben több torpedórombolót és páncélos cirkálót rendelt. Mandzsukuoól Japán csinált „független” császárságot s az egész világ tudja, hogy ez a mondvaesinált császárság tulajdonképpen Japán ázsiai szárazföldi érdekeinek súlyos és veszedelmes alámasztása csak. Washingtonban most az a feltevés, hogy Japán Mandzsukuo közbeiktatásával akarja kijátszani a londoni flottaegyezményt, mert az csak világos, hogy a Mandzsukuo számára rendelt tengeri hadifelszerelés a Japán haditengerészetet erősíti.

Nyilvánvalóan ezzel a hírrel van össze-

függésben az a jelentés is, amelyet Londonból továbbítanak. E jelentés szerint Swabson szenátor, az USA tengerészeti államtitkára nyilatkozatot adott Japán aggasztó előretörésével kapcsolatban. Swabson kijelentette, hogy Amerika nem nézheti tétlenül a japánok folytonos készülődését s amennyiben Tokióban tovább is ragaszkodnak a tengeri egyenlőség elvéhez, úgy az USA kénytelen lesz megerősíteni a Csendes óceán amerikai flottábazisait.

Swabson nyilatkozata London külpolitikai köreiből is nagy feltűnést keltett. Angliának sem mindegy, hogy Japán mire készül, amint az is közelebről érdeklí London, hogy Amerika miképpen viselkedik a japánok előretörésével szemben.

Diplomáciai kalózkodás?

Ismeretlen tettesek elrabolták a saarbrückeni francia bányászati szakiskola egész irattárát

Az örökkel összejátszó tettesek gépkocsikkal menekültek át a határon

Páris, május 25.

A saarbrückeni francia bányászati szakiskola példátlan bűnügyi botrány középpontjába került. A botrány annál zajosabb, mert kétségkívül politikai háttérrel van minden jel arra vall, hogy diplomáciai folytatása is lesz. Az egyelőre még hézagos jelentések arról számolnak be, hogy „ismeretlen tettesek” betörték a bányászati szakiskolába s nem a mindennapi értelemben vett értékeket rabolták el onnan, hanem a szakiskola egész irattárát.

Ebből a tényből is látszik az, hogy a betörők nem közönséges bűnözők voltak, hanem poli-

tikai ügynökök, akik egyelőre még ismeretlen céllal, pontosan a szakiskola gazdag irattárára pályáztak. Ezt a feltevést egyébként megerősítik a vizsgálat adatai is. Megállapították nyert ugyanis az, hogy

a tettesek megvesztegették az őrköt, az irattár anyagát az őrkök segítségével csomagolták gépkocsikra s aztán — együtt a megvesztegetett őrkökkel — sikeresen átszöktek a határon.

A párisi sajtó hosszú cikkekben foglalkozik a példátlan betörés hátterével s fenyegetőzve jelenti ki, hogy a dolognak a Népszövetség előtt is fölitélenül folytatása lesz.

Tel-Avivban véres barrikádharc zajlott le a tüntető zsidó telepesek és az angol rendőrség között

Egész Palesztinában nagy az izgalom a zsidók között

Jeruzsálem, május 25.

A palesztinai zsidó telepesek országos sztrájkja az angol telepítési politikát ellen nem fejeződött be simán. A felvonulások és tüntetések annak ellenére, hogy a tiltakozó sztrájkot csak szerdára hirdették ki, esütörtökön is folytak. Tel-Avivban, ahol szokatlanul nagy tüntető tömeg vonult fel, véres összecsapásokra került sor a tüntetők és az angol rendőrség között.

Az angol rendőrség, amikor a tüntetés fenyegető jelleget öltött, erőszakosan lépett föl a tüntetőkkel szemben. Az erőszakra a tüntetők hirtelen épített barrikádokkal válaszoltak. Maga a harc azonban csak addig tartott, amíg a rendőrség főparancsnoka ki nem adta a rendeletet a fegyverhasználatra. Egyetlen sortűz dördült el és 40 súlyos sebesült maradt a földön a tüntetők közül. Az épen maradtak futásban kerestek menedéket.

Az izgalom nemcsak Tel-Avivban, hanem egész Palesztina területén nagy.

Indiában a mohamedánok és a hinduk között törték ki véres zavargások

Rongoonból érkező jelentések szerint a barmai kerületben véres zavargások törték ki. A mohamedán és a hindu lakosság régi ellenségeskedése ujult ki. A mindkét részről alakult fegyveres csapatok 70 házat felperzselték. A halottak száma meghaladja a százat.

Bombayban szerdán délután mintegy 5 ezer szövömunkás vonult fel tüntető menetben. A felvonuló munkások fenyegető magatartására az angol rendőrség itt is több ízben használta a fegyverét. Jelentéseink szerint 40 sortűz dördült el, ennek ellenére azonban halálos eset egy sem történt, sőt a sebesültek száma is csekély.

Szerdán újabb négy pokolgép robbant Ausztriában

Ujra munkába kezdtek a nemzetiszocialisták

Bécs, május 25.
Szerdán délelőtt újabb pokolgépes merényletek történtek Salzburgban. Összesen négy pokolgép robbant fel a város különböző helyein s bár emberéletben szerencsére nem történt kár, az épületek, amelyek előtt a pokolgépeket elhelyezték, mindenütt erősen megrongálódtak. Jellemző és feltűnő, hogy a merényletek jórészen katolikus intézmények ellen történtek. Az egyik bomba a herceg-prímás palotája előtt robbant fel, a másik a Jézus-szive temploma előtt, a har-

madik pedig a jezsuita-rend missziós háza közelében. Egy negyedik pokolgép az egyik nagyobb salzburgi vendéglő bejáratát zúzta össze.

A bevezetett vizsgálat egyelőre csak annyit állapított meg, hogy a merényletek előkészítői és végrehajtói nemzetiszocialisták voltak. Valószínűleg ezekkel a merénylettekkel akartak a nemzetiszocialisták feleletet adni arra a kormányrendeletre, amely újra gyűjtőtáborba utasítja a nevezetesebb nemzeti-szocialista vezéreket.

64 kiképzőtáborot állítanak fel Oroszországban 10 és 16 év közötti fiúk és lányok katonai nevelésére

Moszkva, május 25.

Oroszországban június elsejével

64 kiképzőtáborot állítanak fel 10 és 16 év közötti fiú- és leánygyermek katonai kiképzésére.

Minden ilyen tábor 250 ezer gyermek befogadására alkalmas, amelyben a fiú- és leánygyermek elkülönítés nélkül élnek.

Oroszország egész területén kifizogesztették Vorosilov hadügyi népbiztos kiáltványát, amelyben bejelenti, hogy a legközelebbi háború idején Oroszországban csak egyetlen nem lesz, mert férfiak és nők egyformán részt vesznek a katonai szolgálatban.

Seregújabb

A NÉPSZÖVETSEG RENDALVULI ULÉSSZAKÁN.

amely május 30-án nyílik meg. — a népszövetségi főtitkárság jelentése szerint — az alábbi három főkérdést tárgyalják: 1. Bolívia és Paraguay ellentéte. 2. A saarvidéki népszámlálás ügye. 3. A magyar-szerb határvillongások ügyében beterveztett magyar panasz. Feltűnést kelt, hogy a magyar panaszt néhány tagállam ellenkezése ellenére is napirendre tűzték.

GÖRING BUDAPESTRE ÉRKEZETT

esütörtökön déln. Repülőgépen utazott, Belgrádban azonban rövid időre megszakította útját és fogadta a sajtó képviselőit. Kijelentette, hogy Athénban nagyon szívesen fogadták, sőt nemcsak mint porosz miniszterelnök, hanem mint az egész német nép képviselője látogatott el a görög fővárosba.

AVERESCU HIVATALOS LAPJA.

az Indreptarea erősen cáfolja, mintha a marsall katonai parancsuraltat készítené elő. Egyben közli Averescu nyilatkozatát is, amely szerint a marsall a hosszú királyi kihallgatás alatt a hadsereg élelmezésének és felszerelésének a kérdéséről tárgyalt az uralkodóval.

A BOLGÁR NÉP MELEGEN TŰNTETETT KIRÁLYA

mellett a szerdai nagy nemzeti ünnepen. A szófiai katedrálisban megtartott istentiszteleten résztvett Boris király is. A király több magasrangú tiszt kíséretében gyalog ment a templomba, az összegyűlt hatalmas tömeg folytonosan kiujuló meleg tüntetése mellett. A diktatorikus kormány tagjai zárt gépkocsikon haladtak a király után. Őket a tömeg fagyos hallgatással fogadta.

AZ ADÓSSÁGRENDEZŐ TÖRVÉNY

végrehajtási utasításán dolgozó bizottság fontos javaslatot tett. E javaslat szerint a falvakon lakó kereskedőkre és malomtulajdonosokra is ki kell terjeszteni a törvényben nyújtott kedvezményeket.

VÉGIG A KÜKÜLLŐ-VOLGYÉN

Balázsfalva a remények és a kiábrándulások városa

Míg a városban lelkes magyar munka folyik, a környéken fokozatosan árval el a föld és némul el a magyar szó — Régi emlékek a mai idők tükrében

Babonajárvány és ördögüzés kakastollakkal, amihez „hozzá van kötve” az eső

Balázsfalva, május 25

Azt hittem eddig, hogy az időjárás egyes jelenségeit csak a meteorológusok tudják megokolni és megmagyarázni. Egy látom, hogy tévedtem, mert Bodola János bátyámuram, akivel a Balázsfalva felé igyekvő személyvonaton összehozott a sors, nagy szakértelmet árult el ebben a komplikált kérdésben, a szárazságról például kész véleménynyel szolgált, amint ez mindjárt kitünik az alábbiakból.

Az időjárásról folyt a szó a kocsiiban és néztük a derült, kék eget, melyen egyetlen felhő se látszott. Az eget nézte a többi utas is, jobbára falusi emberek, komor, gondterhelt arccal.

— No, lesz eső, vagy nem lesz? — vetette fel egyik a kérdést.

Bodola bátyám kivette szájából rosszul

szelelő cigarettáját s nyálazás közben lemondóan ingatta fejét:

— Nem lesz, mert nem lehet. Meg van kötve.

Aztán halkabba fogta hangját s felém fordulva így folytatta:

— Meg van kötve az eső. Az ördög rákötötte a kakasok farkára. Amíg onnét fel nem szabadul, hiába minden tudós praktika, annyi eső se lesz, amennyi elég lenne szemviznek...

Az öreg paraszt válasza, amiből mély meggyőződés érzett ki, cseppet sem lepott meg. Ezzel a babonás közhiedelemmel már a Marosmentén találkoztam, különösen azokon a vidékeken, ahol a szárazság legjobban pusztított. A földdel együttélő és együttérző földműves nép fantáziája, elemi csapások idején, hihe-

tfenül bizarr magyarázatokat képes kitalálni, hogy az emberi tehetetlenségben az orvoslás és a védekezés lehetőségének illúzióját keltse az egyszerű lelkében. Falujáró városi emberek elmesélték, hogy például az alsófehérmegyei Bagó községben a falusi asszonyok, nemzetiségi különbség nélkül

két-két tollat téptek ki a kakasok farkából és szárnyából. A farktollakat a patakba dobták, a szárnyakból kitéptett tollakat pedig hókusz-pókuszok középette elásták.

Most a faluban mindenki meg van győződve arról, hogy bő esőzések következnek, mert a tollakról „eloldották” az ördögi átokkal „odakötött” vizet.

A babona, úgy látszik, átsapott a Küküllő-völgyére is.

Főispánság — magánházakban

Hát bizony toll ide, toll oda, egy kis eső ráférne erre a vidékre. Ugy érezzük, magunkat, mintha sütőkemencében lennénk. A vetéseket kinn a mezőn a teljes kiszáradás fenyegeti, benn a városban Balázsfalván, fullasztó, poros levegő üli meg az ember mellét. Kevés a fa, a kertekben fuldoklik a virág és sorvad a fű, úgy látszik az esti öntözések csak annyit használnak itten, mint kopasz fején a csodakenőcs.

Egyébként barátságos város lenne Balázsfalva. Az utcákon nyugodtan, természetesen járnak az emberek, nem siet senki, itt ugylátszik mindenki mindenre ráér. Pihenni, zavartalanul szemlélődni, erre van alkalom és van idő. Gondolom a a helyiügymisztérium is tekintettel volt a paradicsomi állapotokra,

mert, noha ide helyezték át a megye székhelyét, a főispánság ügyosztályainak csak egy részét költöztették le Balázsfalvára, a többi Dicsőszentmártonban maradt s ami hivatal itt van, azt is magánházakban voltak kénytelenek elhelyezni.

A város nyugalma szempontjából kétségtelenül figyelemre méltó tény, hogy az azt a felemás megoldást. Viszont valóban az a helyzet, hogy amíg eddig a balázsfalvaiak Dicsőbe jártak, ha dolguk akadt a prefekturán s a dicsőiek helyben maradtak, ma úgy a dicsőszentmártoniak, mint a balázsfalvaiak sűrűn kénytelenek egymás városában vizitálni, magyarázatra szólva: össze-vissza járnak, aszerint, hogy melyik ügyosztállyal van dolguk.

A megyei polgárság ügyes-bajos dolgainak ilyen bonyolult és költséges elintézése természetesen mindkét városban, de különösen Balázsfalván, heves kifakadásokra ad alkalmat. Szóval tesszük mi is a panaszt és kérdezzük: nem lehet már végre nyugalmi helyzetet teremteni ennek a megyének a közigazgatásában? Legalább az állami adminisztrációval ne legyenek kellemetlenségek, másfajta baj ugyanis éppen elég van itten.

Mire tanít a román katedrális?

Megnézem a város legfőbb nevezetességét, a görög katolikus katedrálisát. Bizonyos elfogódottságot érzek, amikor megállok az impozáns külsejű, régmúlt időről beszélő, ódon épület előtt. Ez a templom és a szorosan hozzáépített iskolák voltak egykor a román kisebbség kulturális, nemzeti és hitbeli életének fellegrárai. Várak, melyeknek szentélyébe soha senki nem tört be, hol zavartalanul folyt az erdélyi románság öntudatosításának és hitbeli megerősítésének munkája.

A templom belsejében még mindig a régi időből való festés díszíti a falakat. Márványereket utánozó színes csikok futnak le az oszlopokon: piros-sárga-kék, piros-sárga-kék, a román nemzeti színek.

Nem hiszem, hogy ezért valaha is bántódás érte volna az egyházat és vezetőit. A karzatról, ahol az orgona van, győ-

nyörű szőnyeg omlik alá. Művészi, színgazdag mintája egy sást ábrázol, mely várat borít be hatalmas szárnyaival. Alatta a dátum: 1900. És köröskörül a szőnyeg peremén, tenyérnyi széles tricolor fut végig.

Szabad-e az áhítatnak és az emlékeknek ezen a helyen a mai idők himnusz és más effajta póreire gondolnunk?

Magyar paraszt, aki román prédikációt akar hallani

Balázsfalva ma is Erdély egyik legjelentősebb kulturális központjának számít. A görögkatolikus egyház tizenegy felső- és középfokú iskolát tart fenn, így egy papnevelőt, fiugimnázumot, fiu- és leánykereskedelmi iskolát, ipariskolát, tanítóképzőt és tanítóképezdét, háztartási iskolát és egy felekezeti elemi iskolát.

A magyar iskolaköteles gyerekek az állami iskolába járnak, ahol heti két órán magyar nyelvből is kapnak oktatást. A magyar református felekezeti iskola ugyanis már 1923-ban megszűnt. Elszegényedett az egyház, ma már nem képes a fenntartás terheit viselni.

De ha az anyagiakban rosszul is áll, hitbuzgalmi és társadalmi téren annál szebb és eredményesebb munkát végez. A fiatal pap örömtől csillogó szemekkel beszél híveiről, akiknek összetartását és áldozatkészségét — szerinte — példaképpen lehetne más magyar gyülekezetek elé állítani.

— Kulturmissziós munkánk egyre fo-

kozódó lendülettel, megállás nélkül folyik. Férfi-, nő- és leányszövetségeink vannak, ezenkívül ifjúsági vegyeskarunk. Kórházi alapot létesítettünk, úgyhogy gond nélkül tudjuk súlyos betegeinket Kolozsvárra szállítani. Amikor a szászvárosi árvaház részére gyűjtés indult, Balázsfalva közel négyezer lejt adományozott, más, gazdagabb városok jóval kisebb adományával szemben.

Van azonban Balázsfalva magyar életének ezekkel az örömdetes jelenségekkel szemben egy aggasztó s hovatovább súlyosbodó problémája. Az asszimiláció kérdése, amire nézetünk szerint Erdély egész magyarságának föl kell figyelnie.

Tapasztalni lehet már évek óta, hogy a városban és környékén állandóan apad a földművelő magyarok száma. Elárvul a föld s lassan román kezekbe megy át.

— A regátban működtem — mondja a pap — mielőtt Balázsfalvára jöttem. Már az első nap több földműves hívem keresett fel. — Hallottuk — mondta az egyik — hogy a tiszteletes ur a regátból jött mihozzánk. Ennek igazán örvendünk. Legalább román prédikációt is hallunk ezentúl.

Tanulságos város ez a Balázsfalva. Jó volna, ha ide nemcsak az újságíró látogatna el, hanem azok is, akik a magyarság vezetésének történelmi feladatát vállalták a mai nehéz időkben. Mert a beszéd és a valóság között néha óriási szakadék tátong s nem árt néhanapján az ilyen szakadékokba is bepillantani.

Kakassy Endre

Szatmár városa 150 millió lej kölcsönt keres

Fontos beruházásokra kell a pénz, de mégis illő volna, hogy a választott tanács és ne az időközi-bizottság döntsön ilyen fontos kérdéssről

Szatmár, május 25.

Szatmár városa minden esztendőben igen szép városfejlesztési programot dolgoztat ki. Ennek a városfejlesztési programnak a kidolgozására minden évben a városi főmérnöki hivatal kap megbízást. A főmérnöki hivatal pontosan eleget is tesz a megbízásnak és a kidolgozott városfejlesztési tervet bemutatja a városi tanácsnak, vagy — mint jelen esetben is — az időközi bizottságnak, de ebből a gyönyörű tervetől vajmi keveset változtat meg. Nem engedi a költségvetés.

Nincs pénz — vakargatják tarkójukat a városi urak, amikor a főmérnöki hivatal tervét elolvassák. Ők maguk is belátják, hogy a városfejlesztésre szükség van, de annyi mindenre volna szükség. A városfejlesztés ráér.

Az idén is elkészítette a városfejlesztési tervet Goschy Mátyás főmérnök. —

Okulva a multakon, csak megemlítette, hogy a városnak mulhatatlanul szüksége volna csatornázásra és vízvezetékre, azonban mivel tudja, hogy pénz nincs, szerényen csak azt javasolja, hogy több utcában a járdákat javítsák ki.

Összeült a városi tanács és megtárgyalta a városfejlesztési tervet. Az utcákat ki kell javítani — hangzott el a vélemény, de egy hatvanezer lakosú város ezévi fejlesztéséhez talán mégis több kellene, mint néhány utcajavítás. Ebben valamennyien megegyeztek és váratlanul tárgyalni kezdtek Szatmár legégetőbb problémáját, a csatornázás és a vízvezeték bevezetésének kérdését is.

— Addig nem város ez a város — mondták nagyon helyesen az időközi-bizottság tagjai —, amíg nincs csatornázva és amíg a házakban nincs vízvezeték.

De hogy lehetne ezt a dolgot nyélbe ütni?

Hogy lehetne rá pénzt teremteni?

Ekörül folyt a vita egészen komolyan és a városi időközi bizottság tagjai végül is elhatározták, hogy véghez viszik a nagy művet. Két módja van a szükséges pénz előteremtésének:

1. A vízvezeték és a csatornázás kérdését huszonöt-harminc esztendőre koncesszionálnak valamelyik külföldi vállalatnak. Ez a terv nem új, már huszonöt esztendővel ezelőtt is így akarták megcsinálni a szatmári vízvezetékét. Azonban akkor csak az akaratnál maradtak.

Felmerülhet és fel is merült jogosan az aggály, hogy a mai gazdasági viszonyok mellett, nem igen fog akadni egy olyan külföldi cég, amely elvállalná a munkát úgy, hogy a munka- és anyagdíjat csak részletekben husz-huszonöt év alatt kapná meg. Gondoskodni kell tehát egy másik, könnyebb és célravezetőbb módról is.

Igy került szőnyegre a második számú megoldás, amely szerint a város egy hatalmas kölcsönt venne fel és ebből a kölcsönből csináltatná meg a vízvezetékét és a csatornázást.

Körülbelül százötvenmillióról volna itt szó. Ennyi volna a kölcsön összege, amelyet a városi urak véleménye szerint bőven lehetne fedezni a város vagyonával.

A városnak ugyan van már egy tízmillió lejes visszafizetendő kölcsöne, de azt mondják, hogy a városnak erdőgazdaságaiban és egyéb ingatlanaiában háromszázmillió lej vagyon van, tehát még bőven futná a fedezetből a százötvenmillió kölcsönre is.

Az időközi-bizottság tagjai az ülés végével megbízást adtak a gazdasági hivatalnak, hogy a város vagyonáról, ingó és ingatlanairól haladéktalanul készítse nek egy pontos leltárt, hogy annak bemutatásával megszerezze a szükséges százötvenmillió lejt.

A polgárság örömmel vette tudomásul a városi időközi bizottság határozatát, azonban az örömben egy kis üröm is, egy kis jogos aggodalom is vegyül.

Az intézkedés helyes. Valóban szüksége van Szatmárnak a vízvezetékre és a csatornázásra, de kérdés, hogy vajjon helyes-e egy ilyen nagyszámú és óriási jelentőségű kérdésben a kinevezett időközi bizottság tagjainak határozni és intézkedni?

Az erkölcsi szempontok azt diktálnák, hogy ebben a kérdésben a város választott vezetői, a népkarát alapján működő nagytanács határozzon. Százötvenmillióról van itt szó. Nem gyerekjáték ez, mert ezt a százötvenmilliót az egész városnak még hosszú évek múlva is fizetni fog kellene. Olyan szempontok ezek, amelyek mellett nem lehet szó nélkül elhaladni. Olyan szempontok ezek, amelyeknél az erkölcs diktálja azt, hogy várják meg a néhány hét múlva remélhetőleg összeülő választott városi nagytanács határozatát. Ott vitassák meg mindenféle szempontból, ott hánytorgassák meg a város polgárságának szempontjaiból és teherbíró képességéire gondos mérlegeléssel ezt az ügyet és csak azután határozzanak, hogy felveszik-e és honnan veszik fel, milyen feltételekkel veszik fel a szükséges százötvenmilliót?

Ilyen fontos ügyben a város szabad akaratából választott városi tanácsosok határozzanak.

(b. l.)

* A kétarcu ember. Irtá: Valentine Willéams. Zivataros sötét éjszakán — elhagyott villában találkozunk először Mr. Ramosival. Arcát azonban nem láthatjuk, mert a tompafényű lámpának éppen háttal fordul. Mint valami letett uralkodó, leereszkedő udvariassággal beszél a különös módon egybegyűlt vendégekkel s csak szemének felvillanása árulja el sötét elszántságát: jaj annak, aki az egyiptomi régiségekkel üzőtt tiltott tüzleteit keresztezni meri! Az események lázasan követik egymást s a lépten-nyomon fenyegető halálos veszedelem, a feltárt sírok körül mindenütt ólálkodó emberi kapzsiság és a lelkek mélyén izzó szenvedélyek csak még fokozzák a csodás Keletnek meglepő szépségeivel teli misztikumát. Az izgalmak egyre növekvő feszültsége során egy csodálatos szerelem kibontakozásának lesünk szemtanúi, míg végül a kétarcu ember rejtélye is megoldódik... Az exotikus élményekkel teli, érdekesítő könyv G. Beke Margit fordításában jelent meg a Pallás félpengős regényei között. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Sport

Labdarugás

EZ A MAGYAR CSAPAT JÁTSZIK
EGYIPTOM ELLEN

vasárnap Nápolyban, Nádas kapitány csapat-összeállítását után:

Háda — Futó, Sternberg — Palotás, Szűcs, Lázár — Markos, Vincze, Teleki, Toldi, P. Szabó.

A két magyar csapat szerdán délután könnyű edzést tartott egymás ellen.

Erdekes, hogy Sárosi és Polgár helyén — akik még nincsenek Nápolyban — két olasz ifjújátékos játszott. Az olasz ifjú között nagy versengés indult meg, hogy ki játsszik.

Hír szerint „jelépést” is ígértek a két szerencsés kiválasztottnak...

„Nagyszerű testi és lelki kondícióban van a román csapat” — jelentik a román csapat vezetői Triesztből. Bindea is meggyógyult. Az esélyekre vonatkozólag kijelentették: „Amint a román csapat vasárnap mutat majd, az több lesz, mint becsléletes szereplés. De a csehek győzelmét megakadályozni nem lehet.” A csehek nyolc kísérő, 20 újságíró és számtalan néző kíséretében megérkeztek.

A világbajnokság utánra halasztották a Barátság-tárgyalást, ami így pusztán elméleti lesz, mert Barátság a világbajnokságon így semmiesetre sem szerepelhet Románia csapatában.

BRASSÓ

ACFR—IAR 5:1 (2:0). A CFR utolsó bajnoki mérkőzése. Vajda (2), Székely, Gecse, Csomag a CFR, Jakóczy az IAR góllövői. A CFR 36 ponttal, 83:5 gólaránnyal zárta a bajnokságot — pontvesztés nélkül!

FLORIDSORFER A NEGYEDIK

Floridsdorfer AC—FC Wien 2:1 (2:1). Ezzel a Floridsdorfer lett a Közép-európai Kupa negyedik osztrák résztvevője.

Trénerből — kávéházigazgató. Molnár György, a sokszoros magyar válogatott, az Universitatea tréneré, szerződése lejártá után Budapestre megy vissza. Budapest legnagyobb kávéháza nyílik meg néhány hét múlva és ennek igazgatója lesz.

Sunderland—Spanyol válogatott 3:1 (2:0). Harmadik, egyben utolsó edzőmérkőzésén — két döntetlen után — veszített a spanyol csapat.

Atlétika

Meglepetés Távolkeleten:

A fülöpszigeti sok számban legyőzték a japánokat

Tokió, május 25.

A manilai távolkeleti olimpián nagy meglepetést kelt, hogy a kitűnően szereplő fülöpszigeti sok több számban legyőzték a félelmetes hírt, de most gyengébb formában lévő japánokat. Az újabb eredmények:

100 m.: 1. Deleon filippi 10.6 mp. 2. Yosioka japán 10.7. 200 m.: Yosioka 21.6 mp. 400 m.: Candari filippi 49 mp. 110 gát: Murakami japán 14.8 mp. 400 gát: White keletindiai 53 mp. (remek idő!) 800 m.: Aoti japán 1 p. 57.2 mp. 1000 m.: Ryu japán 32 p. 45.5 mp. Rüdgrás: Ooe japán 390 cm. Hármassugrás: Osima japán 15 m. 07 cm. Súlydobás: Abe japán 12 m. 90 cm. (gyenge!) Gerelyvetés: Nagao japán 59 m.

83 cm. 4x100 méteres staféta: 1. Japán 42.3 mp. 4x400 m. 1. Fülöp-szigetek 3 p. 20.3 mp. (50 mp-es kitűnő átlag!) Pentation: Yanada japán 3476 pont. Dekation: May filippi 7106 pont.

Az NTK nagyszerű jubileumi versenyén több kitűnő eredményt értek el. 100 m.: Kovács ISEF 11 mp. 200 m.: Kovács 23 mp. 400 m.: Boldis KAC 54 mp. 1500 m.: Weinrich KAC 4 perc 50 mp. Suly: Horváth KAC 10 m. 79 cm. Gerely: Biró KAC 40 m. 71 cm. Diszkosz: Biró 32 m. 57 cm. Rúd: Biró 308 cm. Magas: Biró 160 cm. Távol: Biró 599 cm.

45 m. 85 cm. — ezt a kitűnő eredményt dobta diszkosszal vasárnap Havaletz Temesvárt. (Dávid rekordja 46.36.)

Tenisz

Franciaország—Lengyelország 3:2.

VARSO

Olimpia

Nem 1940. hanem 1944...

A Berlin után következő olimpia színhelye még nincs eldöntve

Róma, Tokió és Budapest a legesélyesebb jelöltek

Athén, május 25.

Az első jelentés úgy szólott, hogy a Nemzetközi Olimpiai Bizottság Athénnek adta az 1940. olimpia rendezési jogát. Mint most kiderül, a jelentésbe hiba csúszott be.

Athén 1944-ben rendezi az olimpiai játékokat, az 1940-es színhelye még nincsen eldöntve. Róma, Tokio és Budapest a legesélyesebb jelöltek.

★

Döntöttek a tenisz kérdésében is: nem lesz olimpiai szám.

★

Nagy tetszést aratott az a terv, melyet meg is fognak valósítani. Az olimpiai tüzet a görögországi berekben gyújtják meg és a 2000 kilométeres távon staféta viszi Berlinig. A megkapó gondolatot úgy valósítják meg, hogy a staféta minden tagja egy-egy kilométert fut. A futókat azok az országok adják, amelyeken staféta útja átvezet. Így Magyarország 320 futóval vesz részt benne. Már meg is találták azt az anyagot, amely izzásban marad az alatt a néhány nap alatt, amennyi a stafétának szükséges.

★

Az olimpiai játékok felújításának negyvenéves évfordulóját ünnepi ülésen és a régi görög játékok felelevenítésével ünnepelték meg. Az ókori módon rendezett atlétikai versenyek festői látványának nagy sikere volt.

Footoall, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor utca 24.

12 HP. BENZINMOTOR

8000 lejért ELADO. Megtekinthető Wartmann, Prázs már.-Prejmer, (Jud. Braşov)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Tűskésdrót, kerítésnek, újra kapható Eisner és Tritsch ócskavastelepén, Brassó, Str. J. Maniu 132. 12:40

Eladó egy garnitúra 28 tipusu MAV 1200 golyóscsapágyas, cséplő, Hano-mag traktorral és ekékkel, jó állapotban, jutányos áron. Egy géphajtásos használt téglaprés. Tóth I. és A. Testvérek gépjárműműhely, Brassó, Kereszt-utca 12. 12:108

Albina betétkönyvet, kisebb tételekben, négy-száz-ezer lejjel keresek. Rothschild Sándor, Crasna, jud. Salaj. 12372

Veszek gazdaságot, vagy uradalmat Brassó környékén, legfennebb 50—60 kilométer távolságra, 100—300 hold kiterjedésben, gazdasági épületekkel és urakkal, azonnali készpénzfizetéssel. S. Gheorghide, Brassó, Str. N. Jorga 22. 12411

Vidéken jólmenő női kalapüzlet eladó, esetleg szakértő társat keresek. Ehrlich órák, Brassó, Kapu-utca. 1244

Kovácsnán, a piac közepén, jó forgalmu vegyeskereskedés eladó. Érdeklődni lehet Benke Benedek (Kovácsnánfűrdő) Covanas-Bái, jud. Treiscaune. Ugyanott eladó egy 4-es tüzes MAV. golyóscsapágyas cséplő-garnitúra. 12393

Állást nyer

Perfekt szobalányt jó bizonyítvánnyal, jó megjelenéssel keresek. Ajánlatok küldendők Kálmánné, Arad, Piața Catedralei No. 5. címre. 12395

Ugyes és szorgalmas házigazdónő Klein penzióba Szovátára kerestetik. Nagyobb üzemből jártas személyek is alkalmazhatók. Klein Albertné, szováta. 12429

Állást keres

Komoly, intelligens nevelőnő, kis gyermekek mellé állást keres, lehetőleg vidéken. Házmunkákat is vállal. Cím 12407. szám alatt a brassói kiadóban.

A REUMATIKUS FAJDALMAK MEGSZUNTETESE

Az öregség egy sereg betegséggel jár. Ezek között a reuma kirozza el leginkább az öreg embereket. A Sloan's Liniment az egész civilizált világon megnyugtatót szerez az öregkor részére. Kenje be gyöngén.

SLOAN'S LINIMENT-tel

a fájós részeket és óránként ismételve azt. A Sloan's Liniment megszünteti a fájdalmakat, gyors és tartós javulást okoz. Még ma vegyen egy üveggel.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban
Egy üveg ára Lei 75

A SLOAN'S LINIMENT

MINDEN FAJDALMAT MEGSZUNTET

Szerkesztői üzenetek

K. Sámuel, Chiochis. Ilyen természetű ügynek legfeljebb nyitlterben adhatunk helyet. Rendes tudósítás formájában, ami azt jelenti, hogy a közlemény jogi következményeiért maga a lap is vállalja a felelősséget, csak akkor foglalkozhatnánk a kérdéssel, ha a levelében megnevezett ügyvéd ellen az eljárás valamilyen formában meg is indult volna. Így azonban az eset kivizsgálásának hiányában mi nem tehetjük magunkévá az Ön panaszát, amelynek természeténél fogva is — még egyszer hangsúlyozzuk — inkább a nyitlterben van a helye.

N. Erzsébet, Nagyvárad. Sziveskedjék a „vén betyár” ügyével felkeresni ottani munkatársunkat, Gábor István hírlapíró, (Rimnicu-ur. 12) és vele megbeszélni az ügyet.

S. Lajos, Brassó. Azt a közseget a békeszerződés megkötése alkalmával Csehszlovákiához csatolták. Sajnos, nem tudjuk, hogy a kért okmány beszerzése mennyibe kerül. Leghelyesebben teszi, ha az ottani községi előljárást, vagy még inkább felekezeti eljárást kérdezi meg erre vonatkozólag. Leveléhez mellékeljen postán kapható nemzetközi válaszszelevényt.

T. Oszkár, Bukarest. Sem az iskolát, sem annak működését nem ismerjük. De azt hisszük, rajzolni sokkal közvetlenebb úton és sokkal eredményesebben is megtanulhat. Bukarestben erre igazán volna alkalom bőven!

N. István, Aninósza. Kérdésére a legjobb szándék mellett sem tudunk választ adni, mert — sajnos — nem fogalmazta meg elég világosan. Mit gyűjtene? Miért gyűjtik? És mit kell nekünk megtudakolnunk ezzel kapcsolatban?

R. Sándor, Slimnic. A kért döntvény száma nem áll rendelkezésünkre, a tudósítással együtt nem kaptuk meg. Sziveskedjék ebben az ügyben, erre az üzenetre való hivatkozással, levelében megkérni munkatársunkat: Tanódy Endre dr. bukaresti ügyvédet, hogy szerezzék meg Önnek. Leveléhez mellékeljen válaszbélyegget. Címe: București, Str. Nifon 25. Irhat a Magyar Párt bukaresti irodájának is. Címe: Partidul Maghiar, București, Calea Victoriei, Palatul Mica.

„Várom a holnapot.” Versei kezdetlegeselek, s dilettáns írások. Formailag döcögősek, sántítanak s némely versornál teljesen figyelmen kívül hagyta a rimet, amit a versek elején megindított. Tartalmilag pedig: mondanivalói naivak s nem eredetiek. Ezeket a gondolatokat már régen megénekelte Szabolcska Mihály, sőt Karinthy Frigyes is, a róla írott irodalmi karrikatúrában. Az új költőnek új mondanivalói vannak s ezek, amennyiben eredetiek, el-kendőzik talán a hiányos versformát is. Mi ezek előtt a fiatalok előtt nyitottuk meg há-sábjainkat.

Fiatall jóhából való kisasszony,

ki a hazai nyelveket beszéli és a drogéria-, illatszert- és fotoszakma megtanulására különös hajlamot érez, kis kez-dőfizetéssel gyakorolnóknek felvétetik a Krafft & Herberich R.-T. drogériában. Sajátkezűleg írt ajánlatok a cég irodájában, Brassó, Buzasor 7 szám alá, naponta 12—1 óra között személyesen átadandók.

FIGYELEM!

Bukaresiben vegyen szobát a

HOTEL PARIS

ultra modern kényelemmel berendezett szállodában.

Mérsékelt árak!

Szobák 90 lejtől felfelé.

FIGYELEM!

ek hiábavaló munkát takarít meg, ha autód szakkönyvet olvas!

Mihályi: Az autó, autózestők, szerelők kézikönyve, 500 kérdés és felelet, számos ábra. Lej 104.—

Mihályi: Hogyan vezessünk autót Kérdés és feleletekben magában foglalja mindazon tudnivalókat, amivel a kezdő vezetőknek rendelkeznie kell. Lej 24.—

Mihályi: Az autó elektromos berendezése. A gyújtáshoz, indításhoz és világításhoz való elektromos berendezések leírása. Lej 45.—

Mihályi: Autójavítás és az autójavító műhelyek berendezése vezetése. Lej 60.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában Brassó, Kapu-u. 56—58, az udvarban.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Braşov—Brassó.